

การดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แยกวิเคราะห์เป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ส่วนที่ ๒ เป็นลักษณะและการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพของงานทั้งหมดที่ปฏิบัติอยู่ ตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

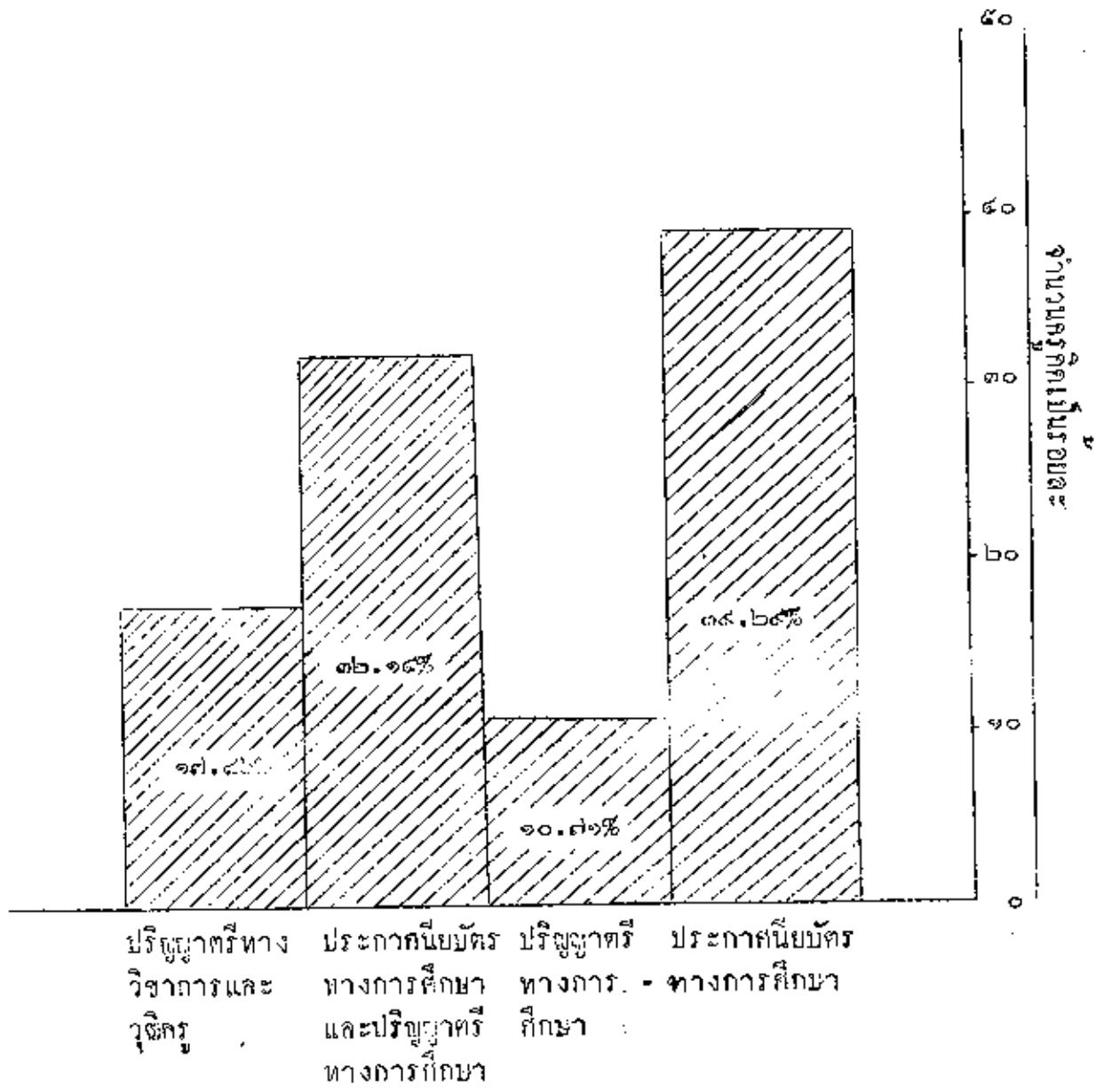
ส่วนที่ ๓ เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าสายวิชา ตลอดจนปัญหา และขอเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๓๕ คน และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๑๔๔ คน ปรากฏว่า แบบสอบถามหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาได้รั้งคืนมา ๒๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ ส่วนแบบสอบถามครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาได้รั้งคืนมา ๑๖๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ เมื่อรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน ๑๘๔ ฉบับแล้ว ผู้วิจัยได้แจกแจงความถี่แยกตามหัวข้อ คิดเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนัก (Weighted mean) เสนอเป็นตารางและแผนภูมิ พร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากค่าคอมของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๒๔ คนเกี่ยวกับวุฒิ อายุ เพศ การสมรส อายุราชการ จำนวนชั่วโมงสอน จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หัวหน้าสายวิชา ประสิทธิภาพในชั้นการสอน การศึกษาต่อ การปฏิบัติงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพ ตลอดจนข้อคิดเห็น ปัญหาที่ประสบมา และขอเสนอแนะ ได้ยลคั้งที่จะนำเสนอคั้งนี้

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาที่ให้ความร่วมมือขอแบบสอบถามมีวุฒิต่าง ๆ กันตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร จนถึงระดับปริญญาตรี ก็จะได้เห็นได้จากแผนภูมิที่ ๑ และตารางที่ ๑

แผนภูมิที่ ๑. เปรียบเทียบวุฒิของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา

ตารางที่ ๑ วุฒิของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

วุฒิ	ผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรทางการศึกษา (ป.กศ.สูง, ป.ม., พ.ม.)	๑๑	๓๔.๓๘
ประกาศนียบัตรทางการศึกษาและปริญญาตรีทางการศึกษา (พ.ม. กศ.บ., ป.ม. กศ.บ., ป.ป. พ.ม. กศ.บ., ป.ป.ช. พ.ม. กศ.บ.)	๘	๒๕.๑๘
ปริญญาตรีทางวิชาการและมีวุฒิกฎ (อ.บ. ค.บ., อ.บ. พ.ม., น.บ. พ.ม.)	๕	๑๕.๘๖
ปริญญาตรีทางการศึกษา (ค.บ., กศ.บ.)	๓	๑๐.๙๑
รวม	๒๘	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑ แสดงว่า หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากคือ ร้อยละ ๓๔.๓๘ มีวุฒิประกาศนียบัตรทางการศึกษา ซึ่งเป็นวุฒิที่ต่ำสุด ส่วนวุฒิที่สูงที่สุดคือ วุฒิปริญญาตรีทางวิชาการ และมีวุฒิกฎ มีร้อยละ ๑๕.๘๖ วุฒิที่มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ ๑๐.๙๑ คือ วุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา สิ่งที่น่าสนใจเกิดคือ หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนี้มีวุฒิกฎทุกคน

อายุเฉลี่ยของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาคือ ๔๑ ปี กลุ่มใหญ่ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาคือ ร้อยละ ๔๖.๔๓ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี อายุสูงสุดคือ ๕๖ ปี และต่ำสุดคือ ๓๑ ปี

หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๒๘ คนนี้เป็นชาย ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๓ และเป็นหญิง ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๗ อัตราส่วนระหว่างชายกับหญิงเท่ากับ ๒ ต่อ ๕

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๒๑ คน คือ ร้อยละ ๙๕ เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว ส่วนผู้ที่เป็นโสดมีจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕ เทียบอัตราส่วนระหว่างผู้ที่มีสมรสแล้วกับผู้ที่เป็นโสดเท่ากับ ๓ ต่อ ๑

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาส่วนมาก คือ ร้อยละ ๕๓.๑๔ ของจำนวนทั้งหมดมีระยะเวลาทำงานด้านการศึกษาอยู่ระหว่าง ๔-๒๑ ปี ระยะเวลาทำงานด้านการศึกษาที่ยาวนานที่สุดคือ ๓๕ ปี และต่ำสุดคือ ๔ ปี

ชั่วโมงสอนของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาเฉลี่ยแล้วสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมง ส่วนมากคือ ร้อยละ ๙๕ ของจำนวนทั้งหมด มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖-๒๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงสอนสูงสุดคือ ๒๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำสุดคือ ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ชั่วโมงปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาเฉลี่ยแล้ว ๑๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้ที่มีจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานระหว่าง ๒-๑๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีมากที่สุด คือ ร้อยละ ๖๐.๓๑ ของจำนวนทั้งหมด จำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานสูงสุดคือ ๓๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำสุดคือ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาเคยเป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษามาก่อนร้อยละ ๕๓.๕๓ นอกนั้นเคยสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาฝรั่งเศส และมีระยะเวลาที่เป็นครูสอนวิชาเหล่านั้นระหว่าง ๒-๑๓ ปีเป็นจำนวนมากที่สุด คือ ๓๔.๕๓ % ผู้ที่เคยสอนมานานที่สุด คือ สอน ๓๕ ปี น้อยที่สุดคือ สอน ๒ ปี

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในประเทศมีจำนวน ๑ คนเท่านั้น ผู้ที่มีโอกาสไปศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศไม่มีเลย

ผู้เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานของหัวหน้าสาขาวิชาจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒๘ ของจำนวนทั้งหมด จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือ ๖ ครั้ง และน้อยที่สุดคือ ๑ ครั้ง

การอบรมอื่น ๆ ที่หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาเคยเข้ารับการอบรม นอกเหนือจากเรื่องงานในหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชาแล้วมีดังนี้ คือ

การอบรมทางวิชาการ เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนในสายวิชาสังคมศึกษามีจำนวน ๔ คน

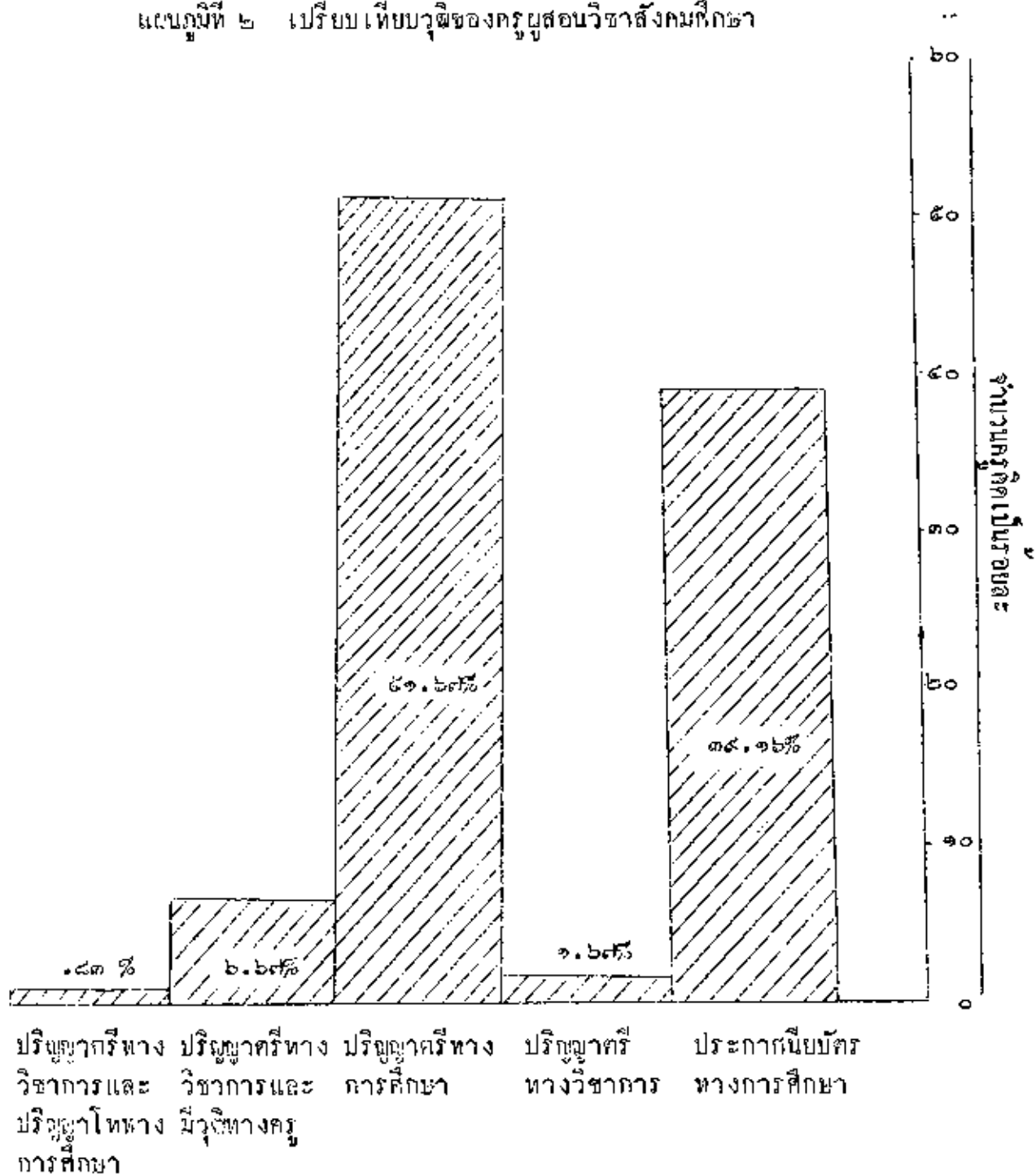
การอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดผล การทำ และการใช้โลศทัศนวิสัยมีจำนวน ๒ คน
 การอบรมในโครงการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมีจำนวน ๒ คน
 การอบรมด้านบรรณารักษ์และวิทยาศาสตร์มีจำนวน ๑ คน

จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ ๕ ครั้ง และน้อยที่สุดคือ ๑ ครั้ง

ข้อมูลจากคำตอบของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๑๒๐ คน ในเรื่องวุฒิ อายุ เพศ การสมรส ระยะเวลาที่ทำงานด้านการศึกษา จำนวนชั่วโมงสอน วิชาอื่น ๆ ที่สอน นอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็น ปัญหาที่ประสบมา และข้อเสนอแนะ ได้ผลดังที่จะนำเสนอ ดังนี้

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือตอบแบบสอบถามนี้มีวุฒิต่าง ๆ กันตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรจนถึงระดับปริญญาโท ดังจะเห็นได้จากแผนภูมิที่ ๒ และตารางที่ ๒

แบบฉบับที่ ๒ เปรียบเทียบวุฒิของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

วุฒิ

ตารางที่ ๒ วุฒิของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

วุฒิ	บุคคล	
	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีทางการศึกษา (ก.บ., กศ.บ., ป.ม. กศ.บ., พ.ม. กศ.บ., บ.กศ. สูง กศ.บ., ป.ป. พ.ม. กศ.บ.)	๖๖	๕๑.๖๘
ประกาศนียบัตรทางการศึกษา (พ.ม., ป.ม., ป.ป., ป.ม.ช., พ.อ.ป., ป.กศ. สูง, ป.ป. พ.ม., ป.กศ. สูง พ.ม., อ.กศ. พ.ม., ประโยคครูขนาด, ประกาศนียบัตรครูจริยศึกษา)	๔๓	๓๔.๑๖
ปริญญาตรีทางวิชาการและมีวุฒิทางครู (อ.บ. พ.ม., อ.บ. ป.ป., อ.บ. อนุ. ก., ช.บ. พ.ม., ช.บ. ป.ม., น.บ. พ.ม. กศ.บ.)	๔	๖.๖๗
ปริญญาตรีทางวิชาการ (อ.บ.)	๒	๑.๖๗
ปริญญาตรีทางวิชาการและมีวุฒิปริญญาโททางการศึกษา (อ.บ. พ.ม. ค.ม.)	๑	.๘๓
รวม	๑๒๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๒ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนี้จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๑.๖๘ มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา รองลงมาคือ ร้อยละ ๓๔.๑๖ มีวุฒิประกาศนียบัตรทางการศึกษา ซึ่งเป็นวุฒิที่ต่ำที่สุด ส่วนวุฒิที่สูงที่สุดคือ ปริญญาตรีทางวิชาการและมีวุฒิปริญญาโททางการศึกษามีเพียง ๑ คน หรือร้อยละ .๘๓ เท่านั้น ทั้ทางด้านนี้ ทนุาสังเกศ คือ วุฒิปริญญาตรีทางวิชาการ แต่ไม่มีวุฒิศรรมมี ๒ คนหรือร้อยละ ๑.๖๗

อายุเฉลี่ยของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาคือ ๓๔ ปี ส่วนมากคือร้อยละ ๔๕.๔๕ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี อายุสูงสุดคือ ๖๐ ปี และต่ำสุดคือ ๒๓ ปี

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๑๒๐ คนนี้เป็นชาย ๘๖ คน ร้อยละ ๗๑.๕๐ และเป็นหญิง ๓๔ คน ร้อยละ ๒๘.๕๐ อัตราส่วนระหว่างชายกับหญิงเท่ากับ ๓ ต่อ ๔

ผู้ที่สมรสแล้วมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๓ และผู้ที่เป็นโสดมีจำนวนร้อยละ ๓๕.๖๗

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนมากคือ ร้อยละ ๕๓.๖๔ มีอายุราชการระหว่าง ๑๐-๑๔ ปี รองลงมาคือ ร้อยละ ๒๐.๘๑ มีอายุราชการระหว่าง ๑-๙ ปี อายุราชการสูงสุดคือ ๔๓ ปี และต่ำสุดคือ ๑ ปี

ชั่วโมงสอนเฉลี่ยของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาคือ ๑๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนมากคือ ร้อยละ ๗๔.๕๔ มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖-๒๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงสอนสูงสุดคือ ๒๗ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำสุดคือ ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ชั่วโมงสอนเฉลี่ยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาคือ ๑๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงสอนเฉพาะวิชาสังคมศึกษาสูงสุดคือ ๒๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำสุดคือ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอนแค่วิชาในสายสังคมศึกษาเท่านั้นมีจำนวนร้อยละ ๖๘.๓๔ ส่วนผู้ที่สอนวิชาอื่นด้วยมีจำนวนร้อยละ ๓๑.๖๖ และจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยที่สอนวิชาอื่นคือ ๗ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา เรียงตามลำดับมากไปหาน้อยคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พละนามัย ศิลปศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาใน
โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ และการประเมินคุณภาพของการปฏิบัติ
งานนั้น ๆ ตามความเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

งานในหน้าที่ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาแบ่งเป็น ๑๑ หัวข้อใหญ่ดังนี้

๑. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน
๒. งานด้านนิเทศการสอน
๓. การควบคุมดูแลการสอนของครู
๔. การจัดวิธีการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน
๕. การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน
๖. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
๗. การติดตามและประเมินผลงานของครู
๘. การติดต่อและงานด้านธุรการ
๙. การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ
๑๐. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา
๑๑. การให้ความร่วมมือกับสภามันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน

การตอบแบบสอบถามของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาได้กำหนดความหมายไว้ให้
เลือกตอบ ๑ ใน ๔ ดังนี้

๑. "ทำเอง" หมายความว่า ปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเอง
๒. "ทำร่วมกับผู้อื่น" หมายความว่า ปฏิบัติงานนั้นร่วมกับครูในสายวิชาสังคม
ศึกษา หรือครูอื่น ๆ ในโรงเรียน
๓. "ผู้อื่นจัดทำ" หมายความว่า หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษามอบหมายงานนั้น
ให้ครูในสายวิชาสังคมศึกษาจัดทำ หรือครูอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นผู้จัดทำงานนั้น
๔. "ไม่มีการจัดทำ" หมายความว่า ไม่มีการปฏิบัติงานนั้นในโรงเรียน

สำหรับการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายคุณภาพของงานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาปฏิบัติไว้ให้เลือกตอบ ๑ ใน ๕ ดังนี้

๑. "ดีมาก" หมายถึงความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ กระทำอย่างจริงจัง ประสิทธิภาพสำเร็จและได้ผลสมบูรณ์มากที่สุด
๒. "ดี" หมายถึงความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ ส่วนใหญ่กระทำอย่างจริงจัง และประสิทธิผลสำเร็จดี
๓. "พอใช้" หมายถึงความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ มีการลงมือกระทำและประสิทธิผลสำเร็จพอประมาณ ไม่ถึงกับดีทีเดียว
๔. "ไม่ดี" หมายถึงความว่า มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ แต่ยังไม่ประสิทธิผล หรือยังไม่มีการกระทำอย่างจริงจังในเรื่องนั้น ๆ
๕. "ไม่มีการจัดทำ" หมายถึงความว่า ไม่มีการปฏิบัติงานนั้นในโรงเรียน

ในการวิเคราะห์คุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนัก (Weighted mean) โดยให้คะแนนคุณภาพของการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	๔	คะแนน
ดี	มีค่าเท่ากับ	๓	คะแนน
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	๒	คะแนน
ไม่ดี	มีค่าเท่ากับ	๑	คะแนน
ไม่มีการจัดทำ	มีค่าเท่ากับ	๐	คะแนน

สูตร

$$\text{Weighted mean} = \frac{(f_1 \times 4) + (f_2 \times 3) + (f_3 \times 2) + (f_4 \times 1) + (f_5 \times 0)}{\Sigma f}$$

f_1 = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบว่า คุณภาพของการปฏิบัติงานนั้น ดีมาก

f_2 = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบว่า คุณภาพของการปฏิบัติงานนั้น ดี

- f_3 = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบว่า คุณภาพของการปฏิบัติงานนั้น พอใช้
 f_4 = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบว่า คุณภาพของการปฏิบัติงานนั้น บังคับ
 f_5 = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ตอบว่า งานนั้นไม่มีการจัดทำ
 Σf = จำนวนครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามข้อนั้น ๆ

ตัวอย่าง

ตารางแจกแจงความถี่จากค่าตอบของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

๑. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	ดีมาก	พอใช้	ไม่ดี	ไม่มีการจัดทำ	
๑	การจัดวางนโยบายทางวิชาการไว้อย่างแน่นอนแล้วเสนอให้ฝ่ายบริหารทราบและเข้าใจ	๑๕	๕๒	๓๕	๑	๑๔

สรุป

$$\text{Weighted mean} = \frac{(f_1 \times 4) + (f_2 \times 3) + (f_3 \times 2) + (f_4 \times 1) + (f_5 \times 0)}{\Sigma f}$$

$$f_1 = 15$$

$$f_2 = 52$$

$$f_3 = 35$$

$$f_4 = 1$$

$$f_5 = 14$$

$$\Sigma f = 15 + 52 + 35 + 1 + 14 = 117$$

$$\text{แทนค่า Weighted mean} = \frac{(15 \times 4) + (52 \times 3) + (35 \times 2) + (1 \times 1) + (14 \times 0)}{117}$$

$$= \frac{287}{117} = 2.45 \quad (\text{ดูตารางที่ ๓ ข้อ ๑})$$

การประเมินคุณภาพของงานโดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนักในหัวข้อย่อยอื่น ๆ
 ดังที่จะนำเสนอในตารางต่อไปนี้ ก็หาโดยวิธีการแบบเดียวกับตัวอย่างที่ยกมานี้

สำหรับความหมายของคุณภาพการปฏิบัติงานแต่ละข้อของหัวหน้าสายวิชาสังคม
 ศึกษาซึ่งวิเคราะห์ออกมาเป็นตัวเลขในรูปของค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนักนั้น ผู้วิจัยได้กำหนด
 ไว้ดังต่อไปนี้

- ๔.๐๐-๓.๕๕ หมายถึงการปฏิบัติงานในค่านับได้ผลเทียบเท่ากับ ๔๐ % ขึ้นไป จัดว่า
 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
- ๓.๕๕-๒.๕๕ หมายถึงการปฏิบัติงานในค่านับได้ผลเทียบเท่ากับ ๖๐-๗๕ % จัดว่าอยู่
 ในเกณฑ์ดี
- ๒.๕๕-๑.๕๕ หมายถึงการปฏิบัติงานในค่านับได้ผลเทียบเท่ากับ ๔๐-๕๕ % จัดว่าอยู่
 ในเกณฑ์พอใช้
- ๑.๕๕-๐.๕๕ หมายถึงการปฏิบัติงานในค่านับได้ผลเทียบเท่ากับ ๒๐-๓๕ % จัดว่าอยู่
 ในเกณฑ์ยังไม่ดี
- ๐.๕๕-๐.๐๐ หมายถึง ไม่มีการจัดทำงานในค่านับเลย

ตารางที่ ๓ การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา สังเกตึกษาตาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังเกตึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	จัดวางนโยบายทางวิชาการไว้อย่างแน่นอน แล้วเสนอให้ฝ่ายบริหารทราบและเข้าใจ	๔	๑๒	๓	๔	๒.๔๕
๒	ศึกษาขอบเขต เนื้อหา และความมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกับคณะครูใหม่ ความเข้าใจตรงกันอย่างแจ่มแจ้ง	๕	๑๗	๑	๓	๒.๓๕
๓	จัดการการสอนให้เรียบร้อย จนสามารถดำเนินการสอนได้ในวันแรกที่เปิดภาคเรียน	๓	๑๐	๑๒	๓	๓.๑๗
๔	พิจารณาเลือกหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และหนังสือคู่มือการสอนวิชาสังคนศึกษา	๑๐	๑๗	๑	๑	๒.๗๕
๕	ทำรายการจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การสอนให้คล้อยตามหลักสูตรและเสนออาจารย์ใหญ่	๑๑	๑๕	-	๒	๒.๗๕

ตารางที่ ๓ การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	มีส่วนร่วม กับผู้อื่น	ผู้อื่น จัดทำ	ไม่ มีการจัดทำ	
๖	ประชุมครู เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ การใ้ช้อุปกรณ์การสอน ปัญหาการใช้ คลอจดจนนำชอบกทรงต่าง ๆ ในปีที่แล้ว มาพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปรับ ปรุง	๕	๑๔	๑	๖	๒.๒๑
๗	จัดให้ครูทำบันทึกการสอนระยะยาวใน แต่ละวิชา	๕	๑๑	๔	๔	๒.๑๕
๘	ประชุมปรึกษาตกลงกันในเรื่องการวัด และประเมินผล การเรียนของนักเรียน	๔	๑๖	๒	๒	๒.๕๐
๙	จัดให้มีการสัมมนาปัญหาทางวิชาการ เพื่อชี้แจงและแก้ไขชอบกทรงในงาน ต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติในปีที่แล้ว	๓	๑๓	๒	๑๐	๒.๑๓

ตารางที่ ๔ งานค่านิเทศการสอน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	ปฐมนิเทศครูใหม่ในสายวิชา เพื่อให้เข้าใจกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเรียนการสอน	๑๔	๖	๑	๔	๒.๓๒
๒	แนะนำครูในสายวิชาเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอนหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ อุปกรณ์การสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	๑๔	๕	๑	๔	๒.๔๓
๓	ชี้แจงครูในสายวิชาเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร วิธีสอน วิธีวัดผล และการเก็บคะแนน	๑๕	๔	๑	๑	๒.๗๓
๔	จัดครูที่ชำนาญการสอนให้เป็นที่เล็งคอบช่วยเหลือ และแนะแนวทางให้ครูใหม่อย่างใกล้ชิด	๗	๔	๓	๑๐	๑.๔๔
๕	สาธิตวิธีสอนสังกัดศึกษาที่ใช้โดยผลก็ให้แก่ครูในสายวิชา	๖	๒	๔	๑๖	๑.๕๐

ตารางที่ ๔ งานค่านิยมการสอน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				เฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๖	เชิญศึกษานิเทศก์จากหน่วยศึกษา นิเทศก์ของกรมวิสามัญหรือจากแหล่ง อื่น ๆ มาให้การอบรมหรือแนะนำ เกี่ยวกับวิธีการสอนแก่ครูในสาขาวิชา	๕	๗	๑	๑๓	๑.๓๑
๗	สังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน เมื่อครูมีความต้องการ	๑๒	๒	๑	๑๕	๑.๓๕
๘	เปิดโอกาสให้ครูในสาขาวิชาไปสังเกต การสอนในโรงเรียน หรือสถานศึกษา อื่น ๆ ในระดับเดียวกัน	๑	๗	๑	๑๓	๑.๒๒
๙	ให้ความช่วยเหลือ แนะนำแก่ครูในสาย วิชาค่านิยมการเรียนการสอนและอื่น ๆ	๑๔	๔	-	๒	๒.๒๔

ตารางที่ ๕ การควบคุมดูแลการสอนของครู

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา			ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ไม่มีการจัดทำ	
๑	จัดใ้ครูทำหน้าที่กรรมการสอนประจำวัน	๑๐	๓	๖	๒.๒๕
๒	ตรวจบันทึกการสอนของครูในสายวิชา	๑๒	๒	๔	๒.๐๓
๓	นัดหมายประชุมอบรมเกี่ยวกับงานของ สายวิชาเป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไขข้อ บกพร่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	๑๓	๓	๒	๒.๑๑
๔	ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนใ้วางโครง การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่าง ต่อเนื่องกันตลอดปีและเป็นรายเทอม	๔	๑๑	๒	๒.๒๒
๕	ให้ครูมีส่วนร่วมในการหาประมวลการ สอนวิชาสังกัดศึกษาของโรงเรียน	๒	๑๔	๑	๑.๙๒
๖	มอบหมาย และแบ่งงานสอนให้ครูได้ สอนวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของแต่ละคนให้มากที่สุด และศึกษาค้นคว้า	๔	๑๒	๒	๒.๕๓

ตารางที่ ๕ การควบคุมดูแลการสอนของครู (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา สังเกตศึกษาคาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังเกตศึกษา
		ทำเอง	เข้าร่วมกับผู้อื่น	ผู้สอนจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๗	ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสทดลองเทคนิคการสอน และหาวิธีสอนใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้	๖	๑๒	๑	๔	๒.๓๐
๘	เดินตรวจการสอนของครูในชั่วโมงที่มีการสอนวิชาสังเกตศึกษา	๑๐	-	๕	๑๓	๑.๗๗
๘	ดูแลให้ครูเข้าสอนตรงตามเวลาที่กำหนดไว้	๑๔	๒	๖	๖	๒.๔๖
๑๐	จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาด	๑๓	๓	๑๐	๒	๒.๒๘
๑๑	ขอตรวจคุณสมบัติทำงานของนักเรียนเป็นครั้งคราว เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน และการสอนของครู	๑๕	๒	๑	๗	๒.๐๕
๑๒	จัดให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียน เมื่อสอนไม่ทันหลักสูตร	๖	๑๓	๑	๔	๒.๒๑
๑๓	จัดให้มีห้องประจำวิชา และปรับปรุงใหม่คุณภาพต่อการเรียนการสอนและชีวิตประจำวัน	๔	๖	๒	๑๔	๑.๕๐

ตารางที่ ๖ การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๗	ให้คำแนะนำส่งเสริมครูในสาขาวิชา ให้สร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบาขึ้นใช้ เอง เช่น แผนที่ แผนภูมิ ฯ ล ฯ	๑๔	๑๑	-	๓	๑.๘๘
๘	ขอความร่วมมือจากครูฝ่ายศิลป์ในการ สร้างอุปกรณ์ไว้ใช้เอง	๘	๘	๑	๘	๑.๗๗
๙	แนะนำให้ครูรู้จักเลือกใช้อุปกรณ์ใ้ อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบทเรียนและ ใ้ประโยชน์คุ้มค่า	๑๔	๗	-	๓	๒.๑๓
๑๐	ดูแล เก็บรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ การสอนวิชาสังกัดศึกษาให้อยู่ในสภาพ ที่ดี นำไปใช้ใ้หลาย ๆ ครั้ง	๑๓	๑๑	๓	๑	๒.๘๖
๑๑	จัดหาหนังสือประกอบการเรียนการสอน หนังสือสารคดี และวารสารที่มีคุณค่าใ้ การเรียนวิชาสังกัดศึกษาใ้แก่ครูและ นักเรียน	๑๐	๑๒	๔	๒	๒.๖๗
๑๒	ร่วมมือกับบุคคลกรักใ้ในการจัดซื้อหนังสือ เช่าห้องสมุดใ้เหมาะสมกับสาขาวิชา	๑๐	๑๓	๒	๓	๒.๗๓

ตารางที่ ๒ การจัดการบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	สำรวจและบันทึกรายการอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ และเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน	๑๗	๓	๒	๒	๒.๓๓
๒	บันทึกจำนวนครั้งในการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิด	๓	๔	-	๒๑	๑.๓๔
๓	ให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่และควบคุมการบิ่นควย	๑๔	๗	๔	๓	๒.๗๖
๔	ดูแลการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปจากของตลาด	๑๑	๑๐	๕	๑	๒.๖๕
๕	ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้น ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาเลือกทุกครั้ง	๔	๑๒	๒	๑	๒.๐๔
๖	จัดให้มีวัสดุที่จำเป็นบางอย่างสำหรับสร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบา เช่น กระดาษแข็ง กรรไกรคั้นสอปลาย- ลักษณะ ๗ ๘ ๙	๔	๑๒	๒	๒	๑.๔๕

ตารางที่ ๘ การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	จัดให้มีการแนะนำชี้แจงในเรื่องการเรียน และอธิบายเนื้อหาหลักสูตรให้นักเรียนได้เข้าใจก่อนเริ่มตนเรียน	๑๓	๕	๑	๑	๒.๓๐
๒	จัดตั้งชุมนุมสังกัดศึกษาและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมนุม	๓	๑๐	๑	๑๑	๒.๐๙
๓	ชี้แจงแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งชุมนุมสังกัดศึกษา	๙	๑๐	๑	๙	๒.๐๖
๔	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชุมนุมสังกัดศึกษา	๖	๙	๑	๑๐	๒.๑๒
๕	ติดต่อเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายอภิปรายเรื่องนารู เกี่ยวกับวิชาสังกัดศึกษาแก่ครูและนักเรียน	๑๑	๑๑	๓	๓	๒.๐๕
๖	ส่งเสริมให้นักเรียนในชั้นปีจากห้องสมุดอย่างเต็มที่และติดตามผลงาน	๙	๒๑	๒	๑	๒.๔๑

ตารางที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน. (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๓	ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละห้องไต่แข่งขันและค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เช่น จัดให้มีการประกวดผลงานต่าง ๆ	๔	๑๕	๑	๒	๒.๒๑
๔	สนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมในการตอบปัญหาเกี่ยวกับความรู้วิชาสังคมศึกษาซึ่งสมาคมหรือบริษัทต่าง ๆ ได้จัดขึ้น	๔	๑๓	๒	๒	๒.๒๕
๕	ให้นักเรียนได้มีโอกาสออกไปศึกษานอกสถานที่เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม	๓	๑๕	๓	-	๒.๒๓
๑๐	สนับสนุนหรือจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การอภิปราย โต้เวที การแสดงละคร เป็นต้น	๕	๑๔	-	๔	๒.๔๓
๑๑	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดนิทรรศการขึ้นภายในโรงเรียนตามโอกาส เช่น นิทรรศการวันปิยมหาราช เป็นต้น	๕	๑๖	-	๕	๒.๕๓

ตารางที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑๖	ช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนให้เรียนทันเพื่อน โดยจัดชั่วโมงสอนพิเศษนอกเวลาตามความเหมาะสม	๔	๑๑	๕	๔	๑.๘๔
๑๓	กำหนดเวลาและหัวข้อวารสารกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของนักเรียน	๔	๑๐	๒	๑๒	๑.๕๔

ตารางที่ ๔ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	กำหนดเวลาและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างแน่นอน	๖	๑๔	๖	๒	๒.๗๓
๒	ส่งเสริมให้ครูในสาขาวิชามีเกณฑ์การออกข้อสอบที่ถูกต้องและให้ออกข้อสอบแต่ละวิชาไว้	๑๒	๑๑	๔	๑	๒.๔๗
๓	รวบรวมพิจารณาเลือกตรวจดูความเหมาะสมของข้อสอบก่อนจะนำไปใช้ เสมอ	๒๐	๖	๒	-	๒.๓๓
๔	จัดทำตารางสอบที่แน่นอนและตีประกาศให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกัน	๓	๔	๑๖	๒	๒.๔๗
๕	ควบคุมดูแลการพิมพ์ข้อสอบให้เป็นไปอย่างเรียบร้อยและถูกต้อง	๑๓	๔	๒	-	๓.๐๓
๖	ดูแลการคุมสอบของครูให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องและรัดกุม	๗	๔	๘	๑	๒.๗๕

ตารางที่ ๔ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา ถึงคนศึกษาความ ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๘	ตรวจทานกระดาษคำตอบของนักเรียน ซึ่งครูประจำวิชาได้ตรวจให้คะแนนแล้ว อีกครั้งหนึ่ง	๖	๑๐	๓	๔	๒.๖๔
๘	ดูแลการกรอกคะแนนลงในแบบฟอร์มให้ เรียบร้อยก่อนส่งให้เจ้าหน้าที่ทำ ค.๒ก.	๔	๓	๕	๔	๒.๕๔
๘	ดูแลการเก็บคะแนนระหว่างปีของครูให้ เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดผล ของกระทรวงศึกษาธิการ	๑๕	๔	๑	๒	๒.๔๔
๑๐	วิเคราะห์ข้อสอบ ทำสถิตินักเรียนสอบได้ สอบตก และเสนอแนะความสำคัญชี้ว่า หลักสูตรมีข้อบกพร่อง ควรแก้ไขหรือเพิ่ม เกมอะไรบ้าง	๔	๕	๑	๕	๒.๐๕

ตารางที่ ๔ การติดตามและประเมินผลงานของครู

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	บันทึกการติดตามผลงานของครูแต่ละคนในสาขาวิชาไว้เป็นหลักฐาน	๕	๖	๓	๑๔	๑.๔๕
๒	ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูในสาขาวิชา เพื่อวางโครงการปรับปรุงแก้ไข	๕	๔	๖	๖	๒.๐๔
๓	เมื่อส่งครูคนใดไปรับการอบรมแล้ว มี การติดตามผลการอบรมโดยใกล้ชิด	๖	๕	๕	๖	๒.๑๖
๔	จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสาขาวิชาเดียวกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้โดยลดี	๑๑	๑๒	๕	๕	๒.๒๔
๕	จัดให้มีการบันทึกการสอนเฉพาะสาขาวิชาสังคมศึกษาประจำห้องเรียน	๒	๑๐	๑	๑๒	๑.๕๔
๖	แนะนำให้ครูผู้จัดทำประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	๑๐	๔	๑	๖	๒.๐๔

ตารางที่ ๕ การติดตามและประเมินผลงานของครู (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังเกตศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังเกตศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้สนใจทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๗	สิ้นปีการศึกษาจัดให้มีการประเมินผล และวิจัยด้วยผลงานที่ผ่านมา ซึ่งแจ้งปัญหา รอบกพร่อง และเสนอแนะการแก้ไขและ ร่วมกันวางแผนสำหรับการปฏิบัติงานใน ปีต่อไป	๑	๑๖	๒	๕	๑.๗๗

ตารางที่ ๑๐ การติดต่อและงานด้านธุรการ

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสายวิชา สังคมศึกษาคาม ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้บังคับบัญชา	ไม่มีการจัดทำ	
๑	ประสานงานกับหัวหน้าสายวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อความร่วมมือ ด้านวิชาการ	๑๕	๑๐	๑	๒	๒.๘๖
๒	ติดต่อประสานงานระหว่างกระทรวง กับโรงเรียน	๔	๗	๔	๒	๒.๑๗
๓	เป็นสื่อกลางติดต่อระหว่างอาจารย์ใหญ่ กับครูในสายวิชาสังคมศึกษา	๑๖	๕	๑	๒	๒.๖๐
๔	ติดต่อประสานงานให้ครูในสายวิชา ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยดี	๑๔	๑๐	๑	๑	๒.๒๑
๕	ประสานงานเป็นอำนวยการกับฝ่ายธุรการ และฝ่ายปกครองในโรงเรียน	๑๒	๑๒	๒	๒	๒.๕๕
๖	ติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์ใน กรณีให้ครูในสายวิชาต้องการความช่วยเหลือ ด้านวิชาการ	๑๓	๔	๒	๔	๑.๕๐
๗	ติดต่อกับสถาบันอื่นในระดับเดียวกัน เพื่อหาโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างกัน	๔	๑๑	๒	๗	๑.๗๑

ตารางที่ ๑๐ การติดต่อและงานด้านธุรการ (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษา ความเห็นของ ครูสอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	มอบจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๘	ติดต่อกับสมาคม ของการ และบริษัท ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ	๘	๑๓	๓	๔	๑.๕๖
๙	ติดต่อกับสถาบันฝึกหัดครูเพื่อขอความ ร่วมมือทางวิชาการ	๓	๙	๔	๑๒	๑.๕๗
๑๐	เข้าร่วมประชุมด้านวิชาการที่ทาง ราชการ สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น	๘	๑๕	๕	๒	๒.๒๙
๑๑	ให้ความร่วมมือส่งเสริมสมาคมครูและ บุคลากร	๓	๑๒	-	๑๐	๑.๘๐

ตารางที่ ๑๑ การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	วางระเบียบในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อความรวดเร็วเรียบร้อย	๑๑	๔	๖	๒	๒.๓๔
๒	เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงงานด้านวิชาการ	๑๐	๑๓	๔	๑	๒.๕๕
๓	แบ่งงานให้แก่ครู โดยมอบอำนาจและหน้าที่ให้แต่ละคนตามความเหมาะสม	๑๒	๑๐	๕	๑	๒.๓๔
๔	ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสแสดงและใช้ความสามารถ ความฉันทในการทำงานอย่างเต็มที่	๑๐	๑๓	๓	๒	๒.๖๓
๕	ให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานร่วมกัน	๑๕	๗	๔	๑	๒.๖๕
๖	ยกย่องเสนอความดีความชอบของครูในสาขาวิชาต่ออาจารย์ใหญ่หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจในเมื่อมีโอกาสที่จะทำ	๑๔	๕	๖	๒	๒.๔๓

ตารางที่ ๑๑ การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	จ้าง ทำร่วมกับผู้อื่น	จัดทำ ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๗	ส่งเสริมให้ครูในสาขาวิชาได้มีโอกาส รับผิดชอบงานอื่น ๆ นอกเหนือจาก งานด้านการสอน	๑๔	๔	๑	๔	๒.๔๓
๘	จัดทำระเบียบสะสมความสามารถ ความถนัด และประวัติของครูในสาย วิชา	๓	๔	๖	๑๔	๑.๔๖

ตารางที่ ๑๒ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	ส่งเสริมให้ครูเขาเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพครู เช่น สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นต้น	๔	๔	๒	๑๔	๑.๔๓
๒	ส่งครูไปอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจในแก่วิชาชีพ	๓	๑๒	๓	๔	๒.๕๔
๓	เปิดโอกาสให้ครูในสายวิชาไปศึกษาต่อ หรือปฏิบัติงานเพิ่มเติมในสถาบันฝึกหัดครูภายในประเทศหรือต่างประเทศ	-	๖	๑๓	๓	๒.๒๑
๔	หาวิธีการส่งเสริมให้ครู ใ้ช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่	๑๑	๑๒	๒	๑	๒.๓๓
๕	จัดกิจกรรมพิเศษทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการศึกษาและส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูในสายวิชา เช่น จัดหาภาพยนตร์มาฉาย เชิญวิทยากรมาบรรยาย ฯ ล ฯ เป็นต้น	๕	๑๖	๔	๑	๒.๑๔

ตารางที่ ๑๒ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ของครูในสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชา				ค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ยืมจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๖	จัดทำเอกสารทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้	๕	๑๔	๑	๔	๑.๘๒
๗	สนับสนุน และแนะนำให้ครูใช้เวลาไปฟังคำบรรยายหรืออภิปราย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเอง	๗	๑๔	๓	๒	๒.๑๖

ตารางที่ ๑๓ การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูคานการฝึกสอน

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้สอนจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	ประชุมครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงให้ เข้าใจโครงการฝึกสอนและบทบาท เกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิต	๕	๕	๗	๕	๒.๒๖
๒	พิจารณาเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นครูที่เลี้ยงของนิสิต	๕	๕	๕	๓	๒.๕๔
๓	ส่งเสริมให้ครูที่เลี้ยงมีสัมพันธภาพอันดี กับอาจารย์ในเทศก เช่น ให้มีการพบปะ สนทนากัน เป็นต้น	๕	๕	๒	๕	๒.๑๕
๔	ส่งเสริมให้ครูที่เลี้ยงได้ช่วยเหลือ และ แนวทางให้นิสิตฝึกสอนอย่างใกล้ชิด	๕	๑๐	๕	๒	๒.๕๑
๕	ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยง คานการฝึกสอนของนิสิต	๕	๕	๕	๓	๒.๓๗
๖	จัดให้นิสิตฝึกสอนได้ร่วมประชุมกับครูใน สาขาวิชาและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	๖	๑๐	๕	๕	๒.๒๒

ตารางที่ ๑๓ การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูตามการฝึกสอน (ต่อ)

เลขที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสาขาวิชา	จำนวนหัวหน้าสาขาวิชา				ค่าเฉลี่ยของ คุณภาพการ ปฏิบัติงานของ หัวหน้าสาขาวิชา สังกัดศึกษาตาม ความเห็นของ ครูผู้สอนวิชา สังกัดศึกษา
		ทำเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๓	สนับสนุนให้นิสิตฝึกสอนได้มีส่วนร่วม รับผิดชอบในกิจการทั้งในและนอก ห้องเรียน เช่น การทำน้ายนิเทศ การจัดห้องประจำวิชา ฯลฯ เป็นต้น	๔	๑๖	๔	๕	๒.๕๕
๔	ปัจฉิมนิเทศนิสิต หลังการฝึกสอน เพื่อ ขอความคิดเห็น ปัญหา และขอเสนอ แนะ	๕	๖	๖	๑๑	๑.๔๕

งานของหัวหน้าสาขาวิชาแต่ละหัวข้อ ผู้วิจัยได้แจกแจงความถี่ของจำนวนหัวหน้า
สาขาวิชาที่ปฏิบัติงานนั้น ๆ ในลักษณะต่าง ๆ กัน แล้วหากทำเป็นร้อยละ นำเสนอเป็นตาราง
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๔ ลักษณะการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

หัวข้อ	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	จำนวนหัวหน้าสายวิชาคิดเป็นร้อยละ				รวม
		ทำด้วยตนเอง	ทำร่วมกับผู้อื่น	ผู้อื่นจัดทำ	ไม่มีการจัดทำ	
๑	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	๒๒.๓๓	๕๑.๕๗	๑๐.๘๕	๑๕.๓๕	๑๐๐
๒	งานคานวณพิเศษการสอน	๓๘.๑๐	๒๑.๘๒	๗.๕๕	๓๒.๕๕	๑๐๐
๓	การควบคุมดูแลการสอนของครู	๓๘.๓๒	๒๓.๘๓	๑๕.๘๐	๒๗.๐๕	๑๐๐
๔	การจัดบริการคานวณวัสดุอุปกรณ์การสอน	๔๑.๐๗	๓๕.๕๕	๗.๖๐	๑๖.๘๘	๑๐๐
๕	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	๒๕.๐๘	๕๕.๒๒	๕๖.๗๑	๒๐.๙๙	๑๐๐
๖	การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	๓๖.๐๖	๓๕.๙๙	๑๙.๕๘	๙.๓๗	๑๐๐
๗	การติดตามและประเมินผลงานของครู	๒๕.๗๕	๓๓.๙๑	๑๒.๐๖	๒๘.๓๖	๑๐๐
๘	การติดต่อและงานกลางธุรการ	๓๖.๙๙	๓๘.๕๖	๘.๓๘	๑๖.๑๗	๑๐๐
๙	การบริหารบุคคลกรฝ่ายวิชาการ	๕๖.๕๙	๓๑.๑๑	๑๕.๐๓	๑๖.๓๗	๑๐๐
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา	๑๘.๘๘	๕๖.๑๕	๑๗.๕๖	๒๑.๕๑	๑๐๐
๑๑	การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครู งานการฝึกสอน	๒๕.๕๕	๓๑.๘๓	๒๐.๑๕	๑๙.๕๘	๑๐๐
ลักษณะการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ย		๓๑.๕๗	๓๕.๗๖	๑๒.๕๖	๒๐.๑๑	๑๐๐

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า

๑. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนรวม ๕ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานเหล่านี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือ ร้อยละ ๕๑.๔๘ ทำรวมกับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานด้านนี้ด้วยตนเองมีจำนวนร้อยละ ๒๒.๓๓ จำนวน - หัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๑๐.๔๕ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๑๕.๓๔

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ ๖๔.๐๐ ตอบว่าทำรวมกับผู้อื่น คือ การศึกษาขอบเขต เนื้อหา และความมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกับคณะครูที่มีความเข้าใจตรงกันอย่างแจ่มแจ้ง

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนมากคือ ร้อยละ ๓๙.๒๙ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเสนออาจารย์ใหญ่

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อยคือ ร้อยละ ๑๐.๙๑ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การจัดการวางสอนให้เรียบร้อยจนสามารถดำเนินการสอนได้ในวันแรกที่เปิดภาคเรียน และควรจัดให้มีการสัมมนาปัญหาภาคานวิชาการ เพื่อชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องในงานต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติในปีที่แล้ว

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือ ร้อยละ ๓๘.๙๑ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่ การสัมมนาปัญหาภาคานวิชาการ เพื่อชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องในงานต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติในปีที่แล้ว

๒. งานด้านนิเทศการสอนรวม ๕ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานเหล่านี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๓๔.๖๐ จัดทำด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาที่ทำงานด้านนี้ร่วมกับผู้อื่นมีจำนวนร้อยละ ๒๑.๔๖ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๙.๕๔ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๓๒.๕๔

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ ๖๔.๒๙ ตอบว่า จัดทำด้วยตนเอง มี ๒ รายการ คือ การแนะนำครูในสายวิชาเกี่ยวกับการชี้แจงประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน

หนังสืออ่านประกอบ อุปกรณ์การสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร. อีกรายการหนึ่งคือ การให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ครูในสายวิชาความรู้ในการเรียนการสอนและอื่น ๆ

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อยคือ ร้อยละ ๓.๕๗ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครูในสายวิชาไปสังเกตการสอนในโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมากคือ ร้อยละ ๖๐.๓๑ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครูในสายวิชาไปสังเกตการสอนในโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน

๓. การควบคุมดูแลการสอนของครูอาจารย์ รวม ๑๓ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือ ร้อยละ ๓๔.๓๒ จัดทำด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาที่ทำงานด้านนี้ร่วมกับผู้อื่นมีจำนวนร้อยละ ๖๓.๔๓ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่า ผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๑๔.๔๐ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๒๗.๐๕

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๖๐.๐๐ ตอบว่าจัดทำด้วยตนเอง คือการขอตรวจสมุดทำงานของนักเรียนเป็นครั้งคราว เพื่อทราบความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน และการสอนของครู

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๔.๐๐ จัดทำด้วยตนเองได้แก่ การให้ครูมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียน

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๕๑.๔๕ ไม่ได้จัดทำได้แก่ การจัดให้มีห้องประจำวิชา และปรับปรุงให้มีคุณภาพต่อการเรียนการสอน และชีวิตประจำวัน

๔. การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนรวม ๑๖ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือร้อยละ ๔๑.๐๗ จัดทำด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาที่ทำงานด้านนี้ร่วมกับผู้อื่นมีจำนวนร้อยละ ๓๔.๕๕ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๗.๖๐ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๑๖.๔๔

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๖๐.๘๑ ทอมว่าจัดทำด้วยตนเอง
ถือการสำรวจและบันทึกการอุปกรณการสอนที่มีอยู่ และเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เชื่อถือได้เป็น
หลักฐาน

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๑๐.๘๑ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่
การทำบันทึกจำนวนครั้งในการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิด

ผลงานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๘๕.๐๐ ไม่ได้จัดทำได้แก่ การทำ
บันทึกจำนวนครั้งในการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิด

๕. การส่งเสริมการเรียนของนักเรียนรวม ๑๓ รายการ เมื่อพิจารณาการ
ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังกัดศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๘.๒๓ ทำ
ร่วมกับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานด้านนี้ด้วยตนเองมีจำนวนร้อยละ ๒๔.๐๘ จำนวน
หัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๕.๘๑ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำ มี
จำนวนร้อยละ ๒๐.๘๘

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๘๕.๐๐ ทอมว่าทำร่วมกับผู้อื่น
ถือการส่งเสริมให้นักเรียนในประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่ และติดตามผลงานด้วย

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังกัดศึกษาส่วนมาก คือร้อยละ ๕๐.๐๐ จัดทำด้วยตนเอง
ได้แก่การจัดให้มีการแนะนำชี้แจงในเรื่องการเรียน และอธิบายเนื้อหาหลักสูตรให้นักเรียน
ได้เข้าใจก่อนเริ่มตนเรียน

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังกัดศึกษาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๑๔.๒๘ จัดทำด้วยตนเอง
มี ๓ รายการดังนี้ ๑. การส่งเสริมให้นักเรียนในประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่และ
ติดตามผลงานด้วย ๒. การช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนให้เรียนทันเพื่อน โดยจัดชั่วโมงสอน
พิเศษนอกเวลาตามความเหมาะสม ๓. การกำหนดเวลาและทำตารางกิจกรรมทางวิชา
การเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๘๖.๔๖ ไม่ได้จัดทำได้แก่ การกำหนด
เวลาและทำตารางกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน

๖. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนรวม ๑๐ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๖.๐๖ จัดทำด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาที่ทำงานด้านนี้ร่วมกับผู้อื่นมีจำนวนร้อยละ ๓๔.๘๘ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๑๘.๕๔ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๘.๓๗

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด ก็ร้อยละ ๗๑.๔๓ ตอบว่าจัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การรวบรวมพิจารณาเลือกตรวจดูความเหมาะสมของข้อสอบก่อนจะนำไปใช้เสมอ

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อยคือร้อยละ ๑๑.๕๔ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การจัดทำตารางสอบที่แน่นอนและทิศทางการให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกัน

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมากคือร้อยละ ๒๕.๘๙ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่ การตรวจทานกระดาษคำตอบของนักเรียน ซึ่งครูประจำวิชาได้ตรวจให้คะแนนแล้วอีกครั้งหนึ่ง

๗. การติดตามและประเมินผลงานของครูรวม ๘ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๓.๘๑ ทำร่วมกับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานด้านนี้ด้วยตนเองมีจำนวนร้อยละ ๒๔.๖๕ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๑๒.๐๒ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำ มีจำนวนร้อยละ ๒๙.๓๒

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๖๑.๕๔ ตอบว่าทำร่วมกับผู้อื่น คือการจัดให้มีการประเมินผล และวินิจฉัยผลงานที่เข้ามาในตอนสิ้นปีการศึกษาเพื่อชี้แจงปัญหา ข้อบกพร่องและเสนอแนะการแก้ไข และร่วมกันวางแผนสำหรับการปฏิบัติงานในปีต่อไป

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนมากคือร้อยละ ๓๔.๖๘ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่การจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง ครูในสายวิชาเดียวกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดี

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๔.๐๐ จัดทำด้วยตนเอง
ได้แก่การจัดทำหีบการพำนักที่กการสอนเฉพาะสายวิชาสังคมศึกษาประจำห้องเรียน

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๕๐.๐๐ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่การพำ
นักที่กการติดตามผลงานของครูแต่ละคนในสายวิชาไว้เป็นหลักฐาน

๔. การติดต่อและงานคานจกรการรวม ๑๑ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติ
งานคานนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือร้อยละ ๓๔.๔๖ ทำรวม
กับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานคานนี้ด้วยตนเอง มีจำนวนร้อยละ ๓๖.๘๘ จำนวน
หัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๔.๓๘ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมี
จำนวนร้อยละ ๑๖.๑๓

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๕๕.๕๖ ตอบว่าทำร่วมกับผู้อื่น คือ
การเข้าร่วมประชุมคานวิชาการที่ทางราชการ สมาคมหรือองค์การต่าง ๆ จัดขึ้น

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๖๔.๐๐ จัดทำด้วย
ตนเอง ได้แก่การ เป็นสื่อกลางติดต่อระหว่างอาจารย์ใหญ่กับครูในสายวิชาสังคมศึกษา

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๑๐.๘๑ จัดทำด้วยตนเอง
ได้แก่การ ติดต่อกับสถาบันฝึกหัดครู เพื่อขอความร่วมมือทางวิชาการ

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๔๖.๔๖ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่การติดต่อ
กับสถาบันฝึกหัดครู เพื่อขอความร่วมมือทางวิชาการ

๕. การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการรวม ๔ รายการ เมื่อพิจารณาการ
ปฏิบัติงานคานนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๖.๘๘ จัด
ทำด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาที่ทำงานคานนี้ร่วมกับผู้อื่นมีจำนวนร้อยละ ๓๑.๑๑ จำนวน
หัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๑๔.๐๓ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมี
จำนวนร้อยละ ๑๖.๑๓

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๖๓.๔๖ ตอบว่าจัดทำด้วยคน
เอง คือการยกย่องเด่นออกความดีความชอบของครูในสายวิชาคณาจารย์ใหญ่ หรือคอบุคคล
อื่น ๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจในเมื่อมีโอกาสที่จะทำ

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๑๑.๑๑ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การจัดทำระเบียบสะสมความสามารถ ความถนัดและประวัติของครูในสายวิชา

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๘๑.๘๘ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่การจัดทำ ระเบียบสะสมความสามารถ ความถนัดและประวัติของครูในสายวิชา

๑๐. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา รวม ๘ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา ส่วนใหญ่ คือร้อยละ ๘๖.๑๕ ทำร่วมกับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานด้านนี้ด้วยตนเอง มีจำนวนร้อยละ ๑๘.๘๘ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำ มีร้อยละ ๑๙.๘๖ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำมีจำนวนร้อยละ ๒๑.๕๑

งานที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก คือร้อยละ ๖๑.๕๘ ตอบว่าทำร่วมกับผู้อื่น คือการจัดกิจกรรมพิเศษทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการศึกษา และส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูในสายวิชา เช่น จัดหาภาพยนตร์มาฉาย เชิญวิทยากรมาบรรยาย ฯลฯ เป็นต้น

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนมาก คือร้อยละ ๘๖.๓๑ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่การส่งเสริมให้ครูไปประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่ และงานที่ไม่มีหัวหน้าสายวิชาคนใดจัดทำด้วยตนเองเลย ได้แก่การเปิดโอกาสให้ครูในสายวิชาไปศึกษาคอ หรือดูงานเพิ่มเติมในสถาบันฝึกหัดครูภายในประเทศหรือต่างประเทศ

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อย คือร้อยละ ๑๑.๕๘ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่การส่งครูไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่วิชาชีพ

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๖๔.๒๕ ไม่ได้จัดทำได้แก่ การส่งเสริมให้ครูเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพครู เช่นสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นต้น

๑๑. การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอนรวม ๘ รายการ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือร้อยละ

๓๑.๔๓ ทำร่วมกับผู้อื่น หัวหน้าสายวิชาที่จัดทำงานค่านี้นับด้วยตนเองมีจำนวนร้อยละ ๒๔.๕๔ จำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำมีร้อยละ ๒๐.๑๕ และที่ตอบว่าไม่มีการจัดทำ มีจำนวนร้อยละ ๑๕.๕๔

งานที่หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด ก็ร้อยละ ๔๔.๐๐ ทบว่าทำร่วมกับผู้อื่น คือการสนับสนุนให้นิสิตฝึกสอนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การทำค่ายนิเทศ การจัดห้องประจำวิชา เป็นต้น

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาส่วนมาก ก็ร้อยละ ๓๗.๕๐ จัดทำด้วยตนเอง มี ๓ รายการ คือ (๑) การประชุมครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงให้เข้าใจโครงการฝึกสอนและบทบาทของตนเกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิต (๒) การพิจารณาเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นครูพี่เลี้ยงของนิสิต และ (๓) การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิต

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนน้อย ก็ร้อยละ ๑๖.๐๐ จัดทำด้วยตนเอง ได้แก่การสนับสนุนให้นิสิตฝึกสอนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การทำค่ายนิเทศ การจัดห้องประจำวิชา เป็นต้น

งานด้านการฝึกสอนที่หัวหน้าสายวิชาส่วนมาก ก็ร้อยละ ๔๕.๔๓ ไม่ได้จัดทำ ได้แก่การประเมินนิเทศหลังการฝึกสอน เพื่อขอความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากตารางที่ ๑๔ นี้ ปรากฏว่าการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาทั้ง ๑๑ หัวข้อโดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาจำนวนมากที่สุด ก็ร้อยละ ๓๕.๗๖ ทำงานเหล่านั้นร่วมกับผู้อื่น รองลงมาตามลำดับ คือ หัวหน้าสายวิชาจำนวนร้อยละ ๓๑.๕๗ จัดทำงานเหล่านั้นด้วยตนเอง หัวหน้าสายวิชาจำนวนร้อยละ ๒๐.๑๑ ทบว่างานเหล่านั้นยังไม่มี การจัดทำ และร้อยละ ๑๒.๕๖ ของหัวหน้าสายวิชาที่ตอบว่าผู้อื่นเป็นผู้จัดทำงานเหล่านั้น

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวนมากที่สุด ก็ร้อยละ ๕๑.๔๗ ทบว่าทำร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน รองลงมา คือร้อยละ ๔๕.๒๖ ของหัวหน้าสายวิชาที่ตอบแบบสอบถาม บอกว่างานที่ทำร่วมกับผู้อื่น ก็คือการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาล้วนมาก คือร้อยละ ๔๖.๔๔ ตอบว่าจัดทำด้วยตนเอง ได้แก่ การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ รองลงมา คือร้อยละ ๔๑.๐๙ ของจำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบแบบสอบถาม บอกว่างานที่จัดทำด้วยตนเอง คือการจัดบริการค่านวีสู่คู่มือประกอบการสอน

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาล้วนมาก คือร้อยละ ๓๖.๔๔ ตอบว่าไม่มีการจัดทำ ได้แก่ ใ้แก่งายค่านวีสู่คู่มือประกอบการสอน รองลงมา คือร้อยละ ๒๙.๓๖ ของจำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบแบบสอบถาม บอกว่างานที่ไม่มีการจัดทำ ได้แก่ การติดตามและประเมินผลงานของครู

งานที่หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาล้วนมาก คือร้อยละ ๒๐.๑๕ ตอบว่าผู้อื่นจัดทำ ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูค่านวีสู่คู่มือประกอบการสอน รองลงมา คือร้อยละ ๑๘.๘๘ ของจำนวนหัวหน้าสายวิชาที่ตอบแบบสอบถาม บอกว่า งานที่ผู้อื่นจัดทำ คือการจัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษานี้ ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดของคุณภาพการปฏิบัติงานเหล่านั้นตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาแล้ว (ดูตารางที่ ๓-๑๓) โดยการหาค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนัก (Weighted mean) ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยของข้อย่อยเหล่านั้นมาหามัชฌิมเลขคณิต (Mean) เพื่อแสดงให้เห็นค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงานทั้ง ๑๑ หัวข้อใหญ่ พร้อมทั้งได้ประเมินคุณภาพของงานแต่ละหัวข้อนั้นไว้ด้วย

ตัวอย่าง การหาค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงาน โดยวิธีหามัชฌิมเลขคณิต

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad \bar{x} &= \frac{\sum x}{N} \\ \bar{x} &= \text{มัชฌิมเลขคณิต} \\ (\text{ดูตารางที่ ๓}) \quad \sum x &= 2.45+2.35+3.17+2.75+2.75+2.21+2.15+2.50+2.13 \\ &= 22.46 \\ N &= 9 \\ \therefore \bar{x} &= \frac{22.46}{9} = 2.50 \quad (\text{ดูตารางที่ ๑๕ หัวข้อที่ ๑}) \end{aligned}$$

การหาค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงานในหัวข้ออื่น ๆ ก็หาโดยวิธีเดียวกันนี้
จึงจะนำเสนอในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๘ การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
ตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

หัวข้อ ที่	ลักษณะงานของหัวหน้าสายวิชา	ค่าเฉลี่ยของคุณ ภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินคุณ ภาพของงาน
๑	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	๒.๕๐	พอใช้
๒	งานค่านิยมและการสอน	๑.๘๓	พอใช้
๓	การควบคุมดูแลการสอนของครู	๒.๖๐	พอใช้
๔	การจัดบริการค่านิยมสู่อุปกรณ์การสอน	๒.๒๔	พอใช้
๕	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	๒.๒๓	พอใช้
๖	การจัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	๒.๗๐	ดี
๗	การติดตามและประเมินผลงานของครู	๑.๘๔	พอใช้
๘	การติดต่อและงานด้านธุรการ	๒.๑๕	พอใช้
๙	การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ	๒.๘๒	พอใช้
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูใน สายวิชาสังคมศึกษา	๒.๑๘	พอใช้
๑๑	การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน	๒.๒๘	พอใช้
คุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาโดยเฉลี่ย		๒.๒๖	พอใช้

จากตารางนี้แสดงว่าคุณภาพการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของหัวหน้าสายวิชาสังคม
ศึกษาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย ๒.๒๖

ค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงานสูงสุด คือ ๒.๗๐ จัคว่าคุณภาพของงานอยู่ใน
เกณฑ์ดี ซึ่งโคแก่การวัดและประเมินผลการทำงานของนักเรียน สำหรับการปฏิบัติงาน
คานนี้หัวหน้าสายวิชาสวนใหญ่ตอบว่าจัดทำด้วยตนเอง (ดูตารางที่ ๑๔)

ค่าเฉลี่ยของคุณภาพการปฏิบัติงานต่ำสุดคือ ๑.๔๑ จัคว่าคุณภาพของงานอยู่ใน
เกณฑ์พอใช้ แต่ค่อนข้างไม่ดี ซึ่งโคแก่งานคานนี้เทศการสอบ สำหรับการปฏิบัติงานคานนี้
หัวหน้าสายวิชาสวนใหญ่ตอบว่าจัดทำด้วยตนเอง

รองลงมาโคแก่การติดตามและประเมินผลงานของครู ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคุณภาพ
การปฏิบัติงาน ๑.๕๔ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ แต่ค่อนข้างไม่ดี งานคานนี้หัวหน้าสายวิชาสวน
ใหญ่ตอบว่าทำร่วมกับผู้อื่น

ในการตอบแบบสอบถาม หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
โคให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหา
และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาทั้ง ๑๑ หัวข้อ ผู้วิจัยโค
รวบรวมไว้เป็นข้อ ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ โคบถือตามจำนวนผู้ตอบและนำมาเปรียบเทียบ
เทียบกัน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๑	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	
	๑. ควรจัดให้มีการสัมมนาปัญหาทางวิชาการ เพื่อชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ	๑. ส่วนใหญ่สอนตามหลักสูตร วิชาหนังสือ และอุปกรณ์การสอนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้
	๒. งานคานานี้ส่วนใหญ่ฝ่ายบริหารจัดทำ	๒. หัวหน้าสายวิชาควรสละเวลามาเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน เท่าที่เป็นอยู่ ส่วนใหญ่ครูในสายทำกันเอง
	๓. การที่จะได้รับความร่วมมือด้วยดีในการปฏิบัติงานหัวหน้าสายวิชา จะต้องติดต่อกับครูในสายวิชาอย่างใกล้ชิด	๓. การจัดอุปกรณ์การสอนและการประเมินผลยังไม่ดี เพราะไม่มีเวลา ถ้ามีเวลาและจัดทำได้ดีก็จะเป็นผลดี
	๔. ธรรมนูญปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์ใหญ่เท่านั้น	๔. วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สำคัญ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้กว้าง หนักพอ เหตุการณ์
	๕. ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นครูที่จัดวิชาของทุกคน มีงานมาก และต้องคนควาอยู่เสมอ งานคานาวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นงานที่หนัก	๕. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ส่วนใหญ่ฝ่ายบริหารจัดทำ

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๖.	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน เป็นงานที่น่าหนักใจ เพราะหน้าที่อื่น ๆ ก็มีอยู่มาก	๖. หลักสูตรและแบบเรียนของโรงเรียน ขณะนี้ยังอยู่ในระยะไม่ปรกติ เพราะกำลังเข้าโครงการมัธยมแบบประสม
๖	งานคานานิเทศการสอน	
๑.	ถ้าเป็นครูที่เพิ่งสำเร็จใหม่ การนิเทศการสอนทำได้ แต่ถ้าเป็นครูเก่า แม่จะไม่เคยสอนวิชานี้มาก่อนเลย การนิเทศก็ทำได้ยาก	๑. หัวหน้าสายวิชาช่วยแก้ปัญหาและแนะนำในเรื่องการสอน การใช้อุปกรณ์การสอนก็แล้ว
๒.	งานคานานิเทศการสอนมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง	๒. การสอนจะได้ผลเต็มที่หรือไม่ ต้องแล้วแต่ตัวบุคคล ถ้าผู้สอนชอบวิชานี้มาก การสอนก็ได้ผลดี แต่ถ้าไม่ชอบก็จะสอนไม่ได้ผลดีเลย
๓.	งานคานานี้ยังทำกันน้อยมาก ส่วนใหญ่ มักจะทำกันแบบรวม ๆ ทุกสาขาวิชา	๓. ควรให้ครูเป็นอิสระในการสอน นาน ๆ จึงควรมีการนิเทศเสียครั้งหนึ่ง
๔.	การประชุมนิเทศครูใหม่เป็นสิ่งจำเป็น	๔. งานคานานิเทศการสอนเป็นเรื่องใหญ่ และหนักมาก
๕.	ครูทุกคนควรจะรู้หลักสูตร และเข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตร	๕. เด็กส่วนใหญ่ไม่ชอบซึ่งในวิชาศีลธรรม อาจเป็นเพราะวัยยังไม่ถึง ไม่เหมือนผู้ใหญ่ที่อ่านชีวิตมามาก

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๖.	งานคานนี้บางอย่างดูช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้จัดทำอยู่แล้ว	
๗.	การเชิญศึกษานิเทศก์มาให้ทราบชมหรือแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอนแก่ครูนั้น ผู้บริหาร หรือทางโรงเรียน เป็นฝ่ายจัดอยู่แล้ว	
๘.	งานทุกข้อที่กล่าวมาก็หึงสิ้น แต่ทำได้ยาก เพราะครูไม่ต้องการให้ไปแนะนำ นอกจากเขาจะมีปัญหา แล้วมาถาม	
๙.	การนิเทศการสอนเคยทดลองจัดทำแต่ไม่แน่ใจว่าจะทำได้	
๑๐.	ครูทุกคนมีวิธีการสอนแตกต่างกันไปตามความถนัด	
๑	การควบคุมดูแลการสอนของครู	
๑.	ประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาใช้ของกระทรวงอยู่แล้ว จึงไม่มีการทำร่วมกับกับครูในสาย	๑. ทางโรงเรียนให้ครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบในการสอนตามหลักสูตรและประมวลการสอนของกระทรวง - ศึกษาธิการ บางครั้งอาจจะได้ผลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	งานด้านนี้บางอย่าง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการจัดทำอยู่แล้ว	ไม่จำเป็นต้องควบคุมดูแลการสอนของครูมากเกินไป
๓.	งานด้านนี้ยังทำได้ไม่ค่อยเต็มที่เท่าที่ควร	การควบคุมดูแลการสอนของครูของโรงเรียนนี้ดีแล้ว
๔.	การเลือกครูให้สอนตามความถนัดทำได้ยาก เพราะจำนวนครูมีจำกัด แต่อาจสามารถทำได้จะดีมาก	การปฏิบัติงานด้านนี้ หัวหน้าสายวิชาควรเดินสายกลางคือ ไม่ควบคุมมากและไม่ปล่อยมาก
๕.	การควบคุมดูแลการสอนของครูเป็นงานที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะครูทุกคนต่างก็คิดว่าทำได้ดีแล้ว ถ้าไปตรวจตราเขาก็จะไม่พอใจ	งานด้านนี้ทำได้ไม่ค่อยดีนัก ส่วนใหญ่ใช้วิธีเตือนกันเท่านั้น
๖.	หัวหน้าสายวิชาไม่ค่อยจะมีอำนาจ เพราะไม่สามารถเสนอความดีหรือขึ้นเงินเค็บบครูในสายได้ การใช้พระคุณอย่างเดียว บางครั้งไม่สามารถจะดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้	

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๑.	ครูที่โรงเรียนทำหน้าที่ของคนที่ จึงไม่จำเป็นต้องดูแลการ เขาสอนให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้	
๒.	การดูแลให้ครูได้ เขาสอนตามตารางสอนนั้น เป็นหน้าที่ของอาจารย์ใหญ่ ร่วมกับหัวหน้าสายวิชา ทำได้บ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ เพราะมีชั่วโมงสอนมาก	
๓.	การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน	
๑.	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา ควรใช้อุปกรณ์การสอนมากที่สุด และจำเป็นต้องมีให้มาก ๆ เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น	๑. อุปกรณ์การสอนนับว่าจำเป็นมากที่สุด เพื่อให้การสอนได้ผลและสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
๒.	การจัดหาหนังสือประกอบควร เรียบการสอน หนังสือสารคดี และวารสาร ทางของสมุดจัดอยู่แล้ว	๒. หัวหน้าสายวิชาควร เรียงประชุมครูในสาย เพื่อให้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูต้องการจะใช้

ตารางที่ ๒๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๓.	โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ เพราะไม่มีงบประมาณ	๓. ครูส่วนมากคิดว่าตัวเองสอนนักเรียนเขาใจอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยใช้อุปกรณ์การสอน
๔.	๔. หัวหน้าสายวิชามีชั่วโมงสอนเท่ากับครูในสาย จึงไม่ค่อยมีเวลายากพอที่จะจัดบริการค้ำนี้	๔. งานค้ำนี้ทำได้ดีแล้ว
๕.	๕. การผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน ถ้าได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากครูศิลปศึกษา ก็จะดี	
๖.	๖. อาจให้นักเรียนช่วยผลิตอุปกรณ์บางอย่างได้ โดยให้คะแนนเป็นคะแนนเก็บระหว่างปี	
๕	๕ การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	
๑.	๑. การแนะนำให้นักเรียนหาความรู้จากการอ่าน คนควา ฟังการอภิปราย ควรสนับสนุน เพราะจะทำให้เด็กมีประสบการณ์หลาย ๆ ด้าน มิใช่มีความรู้เฉพาะที่ครูสอนเท่านั้น	๑. วิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้เด็กเรียนมีความคิดกว้างขวาง วางตัวได้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ในสังคมที่เขาอยู่ จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาวิชานี้อย่างได้ผล เพราะนักเรียนมีความสนใจอยู่แล้ว

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียนตามหัวข้อที่เสนอมา ถ้าจัดทำได้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนมาก	๒. วิชานี้ผู้เรียนต้องรักการอ่าน จำและรู้จักเปรียบเทียบ ถ้านักเรียนเก็บจรรยา การเรียนก็จะไม่ได้ผลดี
๓.	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียนโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นการสนับสนุนนักเรียนให้ได้แสดงความสามารถพิเศษ ส่งเสริมให้เด็กกล้าในการสมาคมกับคนอื่น และใฝ่ใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	๓. ครูควรควบคุมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และจะต้องเห็นแก่นักเรียนใหม่มาก
๔.	การจัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษาทุกคนควรร่วมมือกัน และผู้บริหารต้องสนับสนุนด้วย	๔. หัวหน้าสายวิชาส่งเสริมให้ครูสอนสัมพันธ์กับเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยการเปรียบเทียบ ทำให้นักเรียนสนใจวิชานี้มาก เพราะทำให้ทันสมัย เหตุอันเหตุการณ์
๕.	หากชุมนุมสังคมศึกษามีสมรรถภาพก็จะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นอย่างมาก	๕. งานคานนี้โรงเรียนจัดทำดีแล้ว

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และากรปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๖. การจัดกิจกรรมยังมีมาก ก็จะเป็น การเพิ่มงานทั้งของครูและนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น	๖. วิชาหน้าที่พลเมือง ควรสอนในแง่ที่นักเรียนจะนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	
๖ การวัดและประเมินผลการ เรียนของนักเรียน	๑. ครูส่วนใหญ่ออกข้อสอบแบบวัด ความจำ	๑. งานก้านนี้โรงเรียนจัดทำดีแล้ว หัวหน้าสายวิชาควบคุมการออกข้อสอบเป็นอย่างดี ถ้าบกพร่องก็ช่วยแก้ไขให้
๒. งานด้านนี้บางอย่างอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการจัดทำอยู่แล้ว	๒. การวัดและประเมินผลการ เรียนของนักเรียนมีความสำคัญมาก ควรดำเนินการให้ถูกต้องรัดกุม	
๓. การดูแลการคุมสอบ เป็นหน้าที่ที่ทางโรงเรียนจัดการ หัวหน้าสายวิชาเองก็ต้องคุมสอบด้วย	๓. คะแนนเดิมของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนไม่เหมือนกัน เพราะมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นโครงการมัธยมแบบประสม	
๔. คำถามของครูในข้อสอบบางที่ก็คลุมเครือ ตอบได้หลายแง่ หัวหน้าสายวิชาจึงจำเป็นต้องตรวจตราแก้ไขให้ถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้เสมอ		

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และกรปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๕.	ควรกำหนดระยะเวลาการสอนไว้ อย่างแน่นอนในโครงการสอนราย ภาค ไม่ว่าจะเป็นสอทยอย สอ ประจำเดือน หรือสอประจำภาค ก็ตาม เพื่อครูและนักเรียนได้ ทราบล่วงหน้า	
๖.	การเก็บคะแนนระหว่างปี ครูบาง คนขาดความรับผิดชอบ เก็บคะแนน ไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดความยุติธรรม	
๗.	การดูแลควบคุมการพิมพ์ข้อสอบ ควร เป็นหน้าที่ของโรงเรียนจัดการ	
๘.	งานคานนี้มืมาก และส่วนใหญ่หัวหน้า สายวิชาตองจัดทำเอง แต่ก็ไม่เกิน กำลังที่จะทำ	
๘	การติดตามและประเมินผลงานของครู	
๑.	งานคานนี้ ถ้าหัวหน้าหลักการหรือ พจนณี ทำได้ยาก	๑. การติดตามและประเมินผลงานของ ครูยังไม่ไค้สอดเท่าที่ควร

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	งานบางอย่างอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ทำอยู่แล้ว	๒. งานด้านนี้จัดทำดีแล้ว
๓.	การแต่งตั้งครูจากรับผิดชอบในงานที่ตนปฏิบัติเป็นอุมการณที่ดี แต่ในทางปฏิบัติ ปรากฏว่าเรามีครูจำนวนมาก แต่ครูคือน้อย	๓. การครองชีพของครูอยู่ในลักษณะเปิดเคืองมาก จิตใจมักจะถูกยุ่งกับเรื่องส่วนตัวและครอบครัวมากกว่าสิ่งอื่น ฉะนั้นควรค่าเป็นการปรับปรุงฐานะของครูก่อน แล่งงานอื่น ๆ ก็จะมีขึ้นเอง
๔.	งานด้านนี้ ถ้าทำได้จะเป็นผลดีสำหรับการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน	
๕.	โรงเรียนยังไม่เคยจัดให้มีการประเมินผลงานร่วมกัน ถ้าหากทำได้ทุกปีจะเป็นประโยชน์มาก	
๔	การติดต่อและงานด้านธุรการ	
๑.	งานด้านนี้บางอย่างผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการทำอยู่แล้ว	๑. งานด้านนี้จัดทำดีแล้ว

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	การทำงานค่านี้นี้ต้องการเวลา ถ้าหัวหน้าสายวิชาต้องสอนครบ ติดต่อกับ การสอนยอมไม่ได้ผลเท่าที่ควร	
๓.	งานค่านี้นี้เป็นประโยชน์ เพราะเมื่อมีการติดต่อสัมพันธ์กันดี ย่อมทำให้งานของสายวิชาดำเนินไปด้วยดี เกิดประโยชน์แก่การศึกษาของนักเรียน	
๔.	การร่วมมือกันด้านวิชาการกับสถาบันอื่นในระดับเดียวกัน ถ้าทำได้จะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ทั้งของครูและนักเรียนเป็นอันมาก	
๔	การบริหารบุคลากรฝ่ายวิชาการ	
๑.	การปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาปรากฏว่าทำอะไรไม่ได้เต็มที่เพราะไม่มีอำนาจพอ	๑. งานค่านี้นี้ยังไม่มีการจัดทำอย่างจริงจัง
๒.	งานบางอย่างโรงเรียนจัดทำอยู่แล้ว เช่น ระเบียบประวัติของครู	๒. งานค่านี้นี้จัดทำดีแล้ว

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๓.	การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน ในการทำงานมีประโยชน์อย่างยิ่ง	๓. ส่วนใหญ่การดำเนินงานค่านนี้ไ้ผล ดี เพราะมีการแบ่งสายงานด้าน บริหาร และการปกครองแยกกัน
๔.	ครูผู้สอนวิชาใดอยู่แล้ว ควรสอนวิชา นั้นตลอดไป เพราะมีความชำนาญ ถ้าจะเปลี่ยนแปลงให้สอนวิชาอื่น การ ต้องมีเหตุผลที่ดีขอ	
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา	
๑.	การส่งครูไปอบรม หรือศึกษาต่อทาง โรงเรียนเป็นฝ่ายจัดส่ง	๑. ครูควรได้เข้ารับการอบรมบ้างเมื่อ มีโอกาส
๒.	ห้องสมุดเป็นคลังแห่งความรู้ จึงควร จัดทำให้ดี	๒. งานค่านนี้จัดทำดีแล้ว
๓.	งานค่านนี้ถ้าทำได้จะเป็นประโยชน์ และมีผลดีต่อครู	
๑๑	การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน	
๑.	การพิจารณาเลือกครูที่เลี้ยงของนิสิต ส่วนมากให้วิธีให้ครูประจำวิชานั้น เป็นครูที่เลี้ยง เพราะไม่มีโอกาส จะเลือก	๑. การฝึกสอนควรให้อิสระแก่นิสิตฝึกสอน

ตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงาน และการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	งานคานนี้บางรายช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการจัดทำ	๒. โรงเรียนได้ให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูในเรื่องการฝึกสอนเป็นอย่างดี
๓.	ครูที่เลี้ยงมีความสัมพันธ์กับนิสิตหรือนักเรียนฝึกสอนน้อยไป	๓. โรงเรียนให้นิสิตฝึกสอนได้สอนเพียงสัปดาห์ละ ๑๐ ชั่วโมง และครูเจ้าของวิชาก็ยังคงสอนอยู่ตามปกติ เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว
๔.	การฝึกสอนเป็นผลดีสำหรับนิสิตและนักเรียนด้วย	
๕.	การฝึกสอนทำให้ครูที่สอนประจำช้เกียจ เพราะมีเวลาว่างมาก	

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๑	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	
๑.	ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูประสบปัญหาอย่างมากในเรื่องเนื้อหาวิชา โดยเฉพาะวิชาประวัติศาสตร์ เพราะข้อสอบของกระทรวงศึกษาธิการกว้างมาก สถิติการสอบโดยทั่วไปจึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากทุกโรงเรียน	๑. อุปกรณ์การสอนไม่พร้อม หนังสือคู่มือ หนังสืออ่านประกอบยังมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เก่าแก่ ล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ หนังสือของกรมวิชาการไม่เคยอ่านเลย
๒.	จำนวนครูมีไม่เพียงพอ ครูแต่ละคนจึงมีชั่วโมงสอนมาก และมักจะมี - ชั่วโมงสอนติดต่อกันหลายชั่วโมง	๒. งานด้านนี้ได้รับความสนใจและความร่วมมือจากครูในสายวิชาน้อยเกินไป
๓.	การบรรจุครูมาสอนในสายวิชานี้บางที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ถนัด	๓. แบบเรียนยังไม่ละเอียดพอ แม้แต่ผู้สอนเอง บางที่อ่านแล้วยังตีความไม่ใคร่ออก
๔.	ครูมักไม่ชอบทำบันทึกการสอนระยะยาว	๔. ปัญหามีมาก แต่ต่อไปคงจะดีขึ้น
๕.	กระทรวงศึกษาธิการส่งครูมาล่าช้า จึงเป็นปัญหาในการบรรจุครูใน - ตารางสอน	๕. อุปกรณ์การสอนวิชาที่ล้าสมัยมีน้อย และหายาก ทำให้มักเรียนส่วนมากไม่เข้าใจในบทเรียน

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๖.	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนมักจะเตรียมไม่คอยทัน เพราะครูแต่ละคนมีงานอื่น ๆ อีกมาก	
๗.	ครูในสายวิชายังให้ความร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร	
๘.	ค่าวิชาเรียนมีมากเกินไปจนนักเรียนคิดว่าอ่านเองก็ได้ ไม่จำเป็นต้องฟังครูสอน	
๙.	ตารางสอนของโรงเรียนยุ่งยากมาก	
๑๐.	หนังสือแบบเรียนที่บังคับให้ใช้ เนื้อหาของวิชาหนึ่งคานกับอีกวิชาหนึ่ง บางตอนก็ผิดจากความเป็นจริงและส่วนมากเนื้อหาบอเกินไป	
๑๑.	หนังสือสำหรับคนคว้าน้อย	
๑๒.	ครูที่มีใจนับถือศาสนาพุทธ เป็นปัญหาในการรวมวิชาให้สอนวิชาที่สรวรรบด้วย เพราะสอนได้ไม่ซาบซึ้ง ประโยชน์ที่ได้จึงน้อยเกินไป จะไม่ให้สอนก็ทำได้ยาก เพราะจำนวนครูมีน้อย	

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒	<p>งานด้านนิเทศการสอน</p> <p>๑. หัวหน้าสายวิชาไม่มีเวลาพอที่จะทำงานด้านนี้ได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องสอนควบ</p> <p>๒. ครูส่วนมากยังใช้ชีวิตสอนแบบเก่า และเตรียมการสอนน้อยไป</p> <p>๓. ครูส่วนมากมักคิดว่าคนมีความรู้ความสามารถดีแล้วจึงเป็นปัญหาที่จะกำเนิงานด้านนี้</p> <p>๔. ครูเก่าขาดการปฐมนิเทศ</p> <p>๕. การสาธิตและสังเกตการสอนทำได้ยาก เพราะแต่ละคนก็ถือว่าตนมีความสามารถและหัวหน้าสายวิชาก็ไม่อ่านาจพอที่จะสั่งการหรือเสนอแนะใด ๆ ถ้าหากจะทำก็ทำได้เฉพาะครูใหม่เท่านั้น</p>	<p>๑. จำนวนครูมีน้อย แต่ชั่วโมงสอนมาก ถ้าหากจะให้ครูไปสังเกตการสอนนอกสถานที่ จะทำให้ขาดสอนเป็นผลเสียแก่การเรียนของนักเรียน</p> <p>๒. สึกขานิเทศกันแทนที่จะมาให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ครู กลับเข้าไปก้าวก่ายงานของผู้นบริหาร ทำให้เข้ากันไม่ได้</p> <p>๓. ครูส่วนมากยังไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนวิชานี้ ทำให้ไม่ทราบว่าเมื่อไรขาดตกบกพร่อง และสมควรจะแก้ไข</p>

ตารางที่ ๑๓ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๑	การควบคุมดูแลการสอนของครู	
๑.	ครูต้องการอิสระ ไม่ต้องการให้หัวหน้าสายวิชาไม่ควบคุมเกี่ยวกับกรรมการสอนของเขามากนัก ส่วนมากจึงเพียงแต่ย้ายไปสังเกตเป็นครั้งคราว และได้ซักถามหรือแนะนำถ้าพบสิ่งบกพร่อง หรือเมื่อมีปัญหาครูก็จะมาหาเอง	๑. หัวหน้าสายวิชามีชั่วโมงสอนมากและยังมีงานพิเศษอีก จึงหาเวลาที่จะติดตามดูแลการสอนของครูได้ยาก
๒.	มีปัญหาเรื่องการจัดครู เขาสอนแทนครูที่ขาด	๒. ไม่มีสถานที่จัดห้องประจำวิชาเพราะคลังใช้เป็นที่เรียน
๓.	หัวหน้าสายวิชามีชั่วโมงสอนมากเกินไป และยังมีกิจกรรมพิเศษที่ต้องทำอีกมาก โอกาสที่จะดูแลงานด้านนี้จึงน้อยมาก	๓. ครูไม่พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง เมื่อได้รับการตักเตือนแนะนำ
๔.	ครูบางคนสอนเนื้อหาแต่เฉพาะในหนังสือแบบเรียน ไม่คนคว้าหาความรู้จากที่อื่นมาเพิ่มเติมเลย	๔. เป็นการลำบากที่จะดำเนินการสอนให้โดยลัดเต็มที่ เพราะนักเรียนและผู้ปกครองให้ความร่วมมือกันน้อยมาก

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชา
สังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาขาวิชา
สังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
	๕. ครูมักทำมันทีการสอบหลังจากที่ ใครสอบไปแล้ว หัง ๆ ที่ใครมีคำสั่ง ให้ส่งตรวจลงหน้าทุกสัปดาห์	
	๖. ใครครูที่ไม่ถนัดวิชานี้มาสอนอยู่เสมอ	
	๗. ห้องประจำวิชาไม่มี เคยมีแต่ต้อง ยืมเป็นห้องเรียน เพราะนักเรียน เพิ่มขึ้น จำนวนห้องเรียนไม่พอ	
	๘. ครูบางคนไม่ให้ความร่วมมือ เพราะ สาเหตุส่วนตัว	
	๙. ห้องวิชาสังคมศึกษายังอยู่ในสภาพที่ ไม่ดี มีปัญหาเรื่องอุปกรณ์	
	๑๐. การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนต่อ ๑ สัปดาห์ของแต่ละวิชาน้อยไป มัก สอบไม่ใคร่ทัน	
	๑๑. การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน	
	๑๒. ห้องสมุดยังมีหนังสือคนกว่าไม่เพียงพอ พร้อมกับความต้องการของครูและนักเรียน	๑๓. ขาดเงินงบประมาณที่จะนำมา จัดทำ หรือซื้ออุปกรณ์การสอน

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	ครูส่วนมากไม่สนใจอุปกรณ์การสอน แม้แต่ลูกโลกและแผนที่	๒. วิชาวัสดุในการสร้างอุปกรณ์การสอน
๓.	หนังสือแบบเรียนของกรมวิชาการเชื่อถือไม่ได้เลย ๑๐ ปีที่แล้วเป็นอย่างนั้น ปัจจุบันก็เป็นอย่างนั้น	๓. อุปกรณ์การสอนยังจัดไม่เป็นระเบียบ ภาชนะนำออกใช้ตบคนหากันเสียเวลา
๔.	ไม่มีทองประจำวิชาสังคมศึกษาที่จะเก็บอุปกรณ์ ตลอดจนเอกสารทางวิชาการของสาขาวิชาโดยเฉพาะ	๔. เรื่องการจัดสรรเงินค่อนข้างลำบาก และถี่ถ้วนมากเกินไป
๕.	โรงเรียนขาดอุปกรณ์การสอนที่ดี ๆ เช่น แผนที่ แผนที่ สถิติต่าง ๆ	๕. ยังขาดอุปกรณ์การสอน โดยเฉพาะวิชาศีลธรรม และหน้าที่พลเมือง
๖.	ครูศิลปะไม่ค่อยมีเวลาที่จะช่วยทำอุปกรณ์	๖. วิชาช่างานาผลงานในการสร้างอุปกรณ์การสอน
๗.	ครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือเพิ่มเติม	
๘.	เงินมีน้อย แต่ก็คงไม่เป็นปัญหามากนัก ถ้าจะสามารถดัดแปลงมาใช้วัสดุราคาถูกลงได้	

ตารางที่ ๑๓ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔.	ขาดแรงบันดาลใจที่จะทำอุปกรณ การสอนชิ้นใดเอง ทั้ง ๆ ที่มี ความสามารถที่จะทำได้ เป็นแต่ เพียงคิดว่าจะทำเท่านั้น แล้วยัง ไม่ได้ทำ	
๕	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	
๑.	ครูให้ความร่วมมือกับชุมชนสังคม ศึกษาน้อยไป เพราะถือว่าไม่ทำ ก็ได้	๑. ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ถ้าจะให้ นักเรียนเขียนรายงาน นักเรียนจะ ต้องไปค้นหาจากที่อื่นด้วย
๒.	นักเรียนไม่ได้รับความสะดวกใน การเข้าห้องสมุด	๒. ในการจัดกิจกรรม หรือทำอุปกรณ ต่าง ๆ ครูมักต้องจ่ายเงินส่วนตัวเสมอ
๓.	ขาดความร่วมมือจากครู เพราะ ครูไม่ค่อยมีเวลา	๓. หนังสือแบบเรียนมักมีข้อความหรือเรื่อง ราวไม่ตรงกัน เช่น หนังสือประวัติ - ศาสตร์ หนังสือภูมิศาสตร์
๔.	โรงเรียนอยู่ไกล การคมนาคมไม่ สะดวก จึงไม่สามารถจัดสอนพิเศษ เพิ่มเติมได้ทั้ง ๆ ที่นักเรียนมีเรียน อ้อมมีมาก	๔. การจัดทัศนศึกษา นักเรียนบางคน ไปไม่ได้ เพราะฐานะยากจน

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๕.	ไม่มีเวลาที่จะจัดทำกิจกรรม เนื่องจากวันธรรมดาที่มีการเรียนก่อนนอกเวลาอีก ๑ ชั่วโมงในวันเสาร์ก็มีเรียนพิเศษอีกด้วย	๕. หุ่นและอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการมีไม่เพียงพอ
๖.	มีปัญหาเกี่ยวกับหอประชุมที่จะจัดดำเนินการ	๖. ต้องใช้เวลาออกชั่วโมงมาจัดทำกิจกรรมเป็นการเสียเวลามากเกินไป และนักเรียนไม่ค่อยสนใจเท่าที่ควร
๗.	การเข้าร่วมโต้วาที และตอบปัญหาต่าง ๆ นั้นไม่ได้จัดทำ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ไกลการคมนาคมไม่สะดวก	๗. ชุมชนสังคมศึกษาคิดว่าจัดตั้งได้ยากมาก เพราะนักเรียนยังไม่กระตือรือร้นในการเรียนมากนัก และนักเรียนส่วนมากเรียนอ่อน จึงอาจทำให้เสียเวลาเรียนด้วย
		๘. หอสมุดอยู่คนละอาคาร ห่างจากห้องที่สอน ถ้าจะปล่อยให้ให้นักเรียนไม่ค้นคว้าแล้วจะไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๖	การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	
๑.	ครูออกข้อสอบไม่ดีเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่มุ่งวัดความจำมากกว่าอย่างอื่น และยึดหลักสูตรเกินไป เมื่อมีการหักทวงก็จะซีใจกันเสมอ	๑. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นปัญหามาก เพราะครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าใจความหมายและวิธีการที่ดีและถูกต้อง
๒.	ครูมักออกข้อสอบเพื่อให้ตรงง่าย ไม่ค่อยใช้เทคนิคและวิธีการแบบต่าง ๆ	๒. ครูยังขาดความเข้าใจเรื่องการวัดผล จึงต้องการทราบถึงวิธีวัดผลที่ถูกต้อง และใช้ไคยผล
๓.	โดยทั่วไปการให้คะแนนระหว่างปีของครูไม่ทำอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ขาดความยุติธรรม	
๔.	หัวหน้าสายวิชาต้องเป็นภาระในการตรวจทานการพิมพ์ การอัดโรเนียวข้อสอบเองทุกครั้ง	
๗	การติดตามและประเมินผลงานของครู	
๑.	ถ้าหากขอขอมกพร่อง ส่วนมากก็ได้แต่แนะนำ ถ้าครูไม่ทำตาม หัวหน้าสายวิชา ก็ไม่สามารถทำอะไรได้	๑. ครูไม่มีใครมีเวลามาประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	เมื่อส่งครูไปอบรม ครูมักไม่สนใจในการอบรม ทั้งที่เป็นความรู้ใหม่ที่น่าสนใจ	๒. ครูมีจำนวนน้อย จะทำงานอะไรย่อมไม่สะดวกนัก
๓.	ไม่มีเวลาพอที่จะทำงานด้านนี้ เพราะเด็กนักเรียนก็มากอยู่แล้ว	๓. ปัญหาเรื่องผลงานของครูขึ้นอยู่กับเงิน อาชีพครูยังมีรายได้ต่ำมาก งานต่าง ๆ จึงยังไม่ดีเท่าที่ควร
๔.	ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป รวมทั้งงานในหน้าที่อื่น ๆ ก็มีอีกมาก จึงหาวิธี และเวลาที่จะมาประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประเมินผลร่วมกันได้ยาก	
๕.	การประชุมของกระชั้นนอกเวลาเรียน เพราะชั่วโมงว่างของครูแต่ละคนไม่ตรงกัน ทำให้ครูเบื่อหน่าย เพราะต่างก็เหนื่อยเหนื่อยในการสอนอยู่แล้ว	

ตารางที่ ๑๓ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔	การติดต่อและงานธุรการ	
๑.	ถ้าจะต่องทำงานค่านนี้ด้วย และยังมีงานอื่น ๆ อีก การสอนยอมบกพร่อง	หัวหน้าสายวิชาไม่ค่อยมีเวลาที่จะทำงานค่านนี้ เพราะมีชั่วโมงสอนมาก ส่วนใหญ่จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร
๒.	ระบบการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เสียเวลามาก	ครูไม่มีใครจะมีความสามัคคีกัน
๓.	ผู้บริหารไม่ค่อยสนับสนุนการไปขอความร่วมมือ ช่วยเหลือจากผู้อื่น เพราะคิดว่าเป็นการเสียเกียรติ หรือแสดงว่าตนไม่มีความสามารถ	
๕	การบริหารบุคคลกรฝ่ายวิชาการ	
๑.	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ถ้าปรากฏว่าสอนดี ผู้บริหารมักให้ไปสอนสายวิชาอื่น เพราะเห็นว่าวิชานี้ใคร ๆ ก็สอนได้	ครูสายวิชาสังคมศึกษามางานขาดคุณสมบัติ และไม่ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ สร้างความหนักใจให้หัวหน้าสายวิชา ทำให้ปฏิบัติงานไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ตารางที่ ๑๓ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒.	บางครั้งแบ่งงานให้ครูในสายแล้วก็ไม่คอยทำกัน	๒. ครูสายวิชานี้มีมาก แต่ขาดครูสนใจสอนวิชาศีลธรรม
๓.	หัวหน้าสายวิชามีหน้าที่หลักเพียงจัดครูเข้าสอนแทนเป็นส่วนใหญ่	
๔.	โรงเรียนมีนโยบายเปลี่ยนตัวบุคคลที่สอนทุกปีการศึกษา ดังนั้นคนที่ชำนาญการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพะะในสายวิชานี้จึงมีน้อย	
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา	
๑.	บริการห้องสมุดของโรงเรียนไม่มี และไม่พร้อมที่จะให้ประโยชน์อย่างเต็มที่ มีไขว่คว้าไม่มีหนังสือหรือผู้บริหารไม่เน้นความสำคัญ แต่เป็นเพราะความบกพร่องของบรรณารักษ์	๑. หัวหน้าสายวิชาที่มีชั่วโมงสอนมาก งานด้านนี้จึงไม่มีใครได้รับการเอาใจใส่และส่งเสริมเท่าที่ควร
๒.	ครูขาดประสบการณ์ในวิชาสังคมศึกษา	๒. จำนวนครูมีน้อย ถ้าส่งครูไปศึกษาต่อหรืออบรมจะขาดครูสอน

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชา
สังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาขาวิชา
สังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
	๓. งานบางอย่างไม่อาจทำได้ เช่น กาส่งครูไปศึกษาต่อ หรืออบรม ก็ไม่มีครูสอน	
๑๑	การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน	
	๑. นิสิตหรือผู้ฝึกสอนส่วนมากใช้วิธีสอน แบบเก่า ๆ เหมือนครูที่สอนประจำ	๑. ปัญหาเกิดขึ้นหลังการฝึกสอน เมื่อ นิสิตฝึกสอนกลับไปแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนมักจะขาดระเบียบวินัย ทั้งนี้ เพราะนิสิตฝึกสอนไม่คุ หรืออบรม เด็ก เพราะเกรงว่าเด็กจะไม่รัก มักคิดว่าตนเองมาฝึกสอนเท่านั้น ไม่จำ เป็นต้องคุนักเรียน
	๒. นิสิตฝึกสอนสาขาวิชาสังคมศึกษามี จำนวนมาก ทำให้ครูที่สอนประจำ มีชั่วโมงสอนน้อย	๒. นิสิตฝึกสอนส่วนมากให้ความสนิสนม กับนักเรียนมากเกินไป ทำให้นักเรียน ไม่เกรงกลัวและไม่เชื่อฟัง
	๓. ขอบกพร่องต่าง ๆ ที่นิสิตฝึกสอนบาง คนทิ้งไว้ ยากแก่การแก้ไข เพราะ โรงเรียนรับนิสิตฝึกสอน ๒ เทอม ติดกัน เหลือเวลาสำหรับเจ้าของ วิชาเพียงเทอมปลายเท่านั้น	

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชา
สังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาขาวิชา
สังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
	๔. ยังไม่มีปัญหามาก เพราะปีนี้ เป็น ปีแรกที่สนับสนุนให้ไปร่วมทำการ สอนที่โรงเรียน เนื่องจากโรง- เรียนอยู่ใกล้อาคารคมนาคมไม่สะดวก	

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
 วิชาสังคมศึกษา ตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้
 สอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
--------	--------------------------	-------------------------

๑. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน

๑. หนังสือแบบเรียนของกรมวิชาการ
 ซึ่งบังคับใช้ในโรงเรียนรัฐบาลควร
 จะได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
 เสียใหม่ เพราะยังมีข้อบกพร่องอีก
 มาก เนื้อหาบางตอนก็ผิดจากความ
 เป็นจริง

๒. ควรเพิ่มอัตราค่าจ้างครูให้มากขึ้น
 ให้มีจำนวนครูพอเพียง

๓. การบรรจุครู ถ้าให้หันไปการศึกษา
 ใหม่ได้ก็จะดีมาก หรือถ้าส่งไป
 ก่อนเปิดภาคเรียนอย่างน้อย ๓-๖
 วันก็จะดี

๑. ก่อนเปิดภาคเรียนควร เตรียมงาน
 เกี่ยวกับการ เรียนการสอน ประชุม
 ทกลงและชี้แจงเรื่องตารางสอน
 การสอบ โครงการสอบ การเลือก
 หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ
 และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ
 เมื่อเปิดเรียนแล้วจะได้ไม่มีอะไรขาด
 ตกบกพร่อง

๒. ควรแก้ไขปรับปรุงหนังสือหน้าที่พลเมือง
 ระดับมัธยมศึกษาเสียใหม่ ให้เหมาะสม
 และทันสมัย และควรแยกเล่มตามระดับ
 ชั้น จะทำให้สะดวกต่อการสอนของครู
 ตลอดจนนักเรียนด้วย

๓. การประชุมครูในสายวิชา ควรจัดทำ
 ก่อนเปิดภาคเรียน และครูควรต้อง
 เสียดสีเข้าร่วมประชุมและให้ความ
 ร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกัน

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔.	การบรรจุครูควรตามถึงความถนัดแล้ว บรรจุตามความต้องการของโรงเรียน ก็จะเป็นการดี	ควรให้ครูทุกคนได้เข้ารับการ อบรมเพื่อเตรียมตัวสอนในปี ต่อไป
๕.	หน่วยศึกษานิเทศก์ควร เป็นศูนย์กลาง ของความรู้ที่ทันสมัย เช่น จัดพิมพ์ เอกสาร เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันหรือ ความรู้ใหม่ ๆ แบบจุลสารของคณะ รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจำหน่ายในราคาถูก หรือแจกไป ตามโรงเรียนต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ แก่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามาก	หัวหน้าสายวิชาควรจัดการ ปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ด้าน วิชาการโดยประชุมตกลงกันภายใน สายวิชา
๖.	หัวหน้าสายวิชาควร ใ้รับอำนาจในการ บริหารงานมากขึ้น	
๗.	อาจารย์ใหญ่ควรจัดให้มีการ เตรียมการ ก่อนเปิดภาคเรียน โดยตัวอาจารย์ใหญ่ เข้าร่วมด้วย เพราะครูจะเกรงใจมาก กว่าหัวหน้าสายวิชาจัดทำเอง	
๘.	การจัดตารางสอนของครู ไม่ควรจัดให้ สอนติด ๆ กันหลายชั่วโมง เพราะครูจะ เบื่อและเหนื่อยเกินไป ทำให้การสอนไม่ ดีเท่าที่ควร	

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔.	หน่วยศึกษานิเทศก์ควรจัดให้มีการ สัมมนาปัญหาทางวิชาการขึ้นทุกปี	
๑๐.	ควรจัดทำรายงานสอน โดยใช้วิธี รวมห้อง	
๑๑.	การดำเนินงานจะรวบรัดในไต่บ้าง ถ้าหัวหน้าสายวิชาผู้จักกาลเทศะ อันควร คอยทำคอยไป และ พยายามผ่อนสั้นผ่อนยาวตามควร	
๒	งานด้านนิเทศการสอน	
๑.	ศึกษานิเทศก์ควรช่วยเหลือแนะนำ ครูเกี่ยวกับวิธีการใช้หนังสือ และ การทำอุปกรณ์ที่ไม่ต้องลงทุนมาก ด้วย	๑. ศึกษานิเทศก์ควรนิเทศการสอนและ แนะนำวิธีสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูบ้าง เป็นครั้งคราว
๒.	ห้องเรียนเพิ่มขึ้น จำนวนครูก็ ควรเพิ่มขึ้นด้วย	๒. ควรเลือกครูที่รักวิชาจริงๆ มา สอนจึงจะโดยลัด
๓.	จะนำเสนอให้ทางโรงเรียน กำหนดวิธีการนิเทศเป็นสายวิชา ในโอกาสต่อไป	๓. ระยะเวลาที่หายปลายควรจัดให้มีการ อบรมครูในสายวิชาสังคมศึกษาบ้าง โดยเฉพาะครูที่ไม่ถนัดในวิชานี้เพื่อ จะได้มีความรู้กว้างขวางขึ้น จะได้ นำมานำใช้ขอบกพร่องของตน

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔.	งานด้านนี้ควรมีเอกสารแนะนำหรือสำหรับให้คนควา โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีคู่มือของครูใหม่กว่านี้	๔. ควรให้ศึกษานิเทศก์มาประจำอยู่หรือหาโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียนบ้างเพื่อให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ครู
๕.	กระทรวงศึกษาธิการควรผลิตหนังสือเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครู	๕. ควรเปิดโอกาสให้ครูได้ไปดูหรือสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีการจัดการสอนที่ถูกต้อง เช่น โรงเรียนสาธิตบาง เพื่อครูจะได้จดจำ และนำวิธีการต่าง ๆ มาปรับปรุงการงานของตนให้ดีขึ้น
๖.	การอบรมทางวิชาการที่หน่วยศึกษานิเทศก์จัดส่วนมากเป็นวันหยุดราชการ เช่น ทุก ๆ วันเสาร์ ถ้าจะให้ดีควรจัดระยะะยะปีภาคเรียนติดต่อกันประมาณ ๑๕-๒๐ วัน	๖. ถ้ามีการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้การอบรมหรือสาธิตการสอนแก่ครูในสายวิชาบางทีจะเป็นการดี
		๗. ศึกษานิเทศก์ควรต้องเป็นผู้มีประสบการณ์มาก สามารถเข้ากับผู้บริหารได้ และไม่ควรเข้าไปกวดำรงงานของผูบริหาร

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๑	การควบคุมดูแลการสอนของครู	
๑.	หัวหน้าสายวิชาควรมีชั่วโมงสอน น้อยกว่าครูในสายวิชา คือควร สอนไม่เกิน ๑๒ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ เพื่อจะได้มีเวลาควบคุม	๑. ควรจัดให้ครูได้สอนวิชาตามที่เขา ถนัด
๒.	จัดหาผู้บริหาร เชื่อในผลงานที่ หัวหน้าสายวิชารายงานการปฏิบัติ งานของครูในสายวิชาประกอบ การพิจารณาในการเลื่อนขั้นด้วย เงินก้อนบ้าง จะทำให้การดำเนินงาน ด้านนี้ดำเนินไปด้วยดี และการ สอนของครูจะดีขึ้น	๒. ครูบางคนเข้าห้องสอนช้า หัวหน้า สายวิชาควรตรวจตรา ทั้งนี้เพื่อ ผลประโยชน์ของนักเรียน
๓.	ควรมีห้องเฉพาะของสายวิชา จะ ได้ทำงานร่วมกันได้สะดวก	๓. ถ้าจะเชิญอาจารย์ที่มีความรู้มาช่วย แนะนำเทคนิคต่าง ๆ ตลอดจนวิธี สอนใหม่ ๆ ได้ก็จะดี
๔.	ในชั่วโมงที่มอบหมายให้ครูผู้ใดสอน แทนครูที่ขาด ครูผู้นั้นอาจสอนใน วิชาที่ตนถนัดได้	๔. ควรจัดให้มีห้องเฉพาะวิชาสังคม ศึกษา เพื่อสะดวกแก่การทำงาน

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
	<p>๕. ควรจัดให้มีการอบรมเสนอแนะแก่หัวหน้าสายวิชาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนี้ รวมทั้งแนวความคิดในการจัดห้องสังคมศึกษา</p> <p>กวด</p>	<p>๕. ครูในสายวิชาควรต้องปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ</p>
		<p>๖. หัวหน้าสายวิชาควรให้อิสระภาพแก่ครูและใช้หลักประชาธิปไตย</p> <p>๗. ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของครู อาจทำในเทอมต้นเพื่อครูจะได้นำความคิดเห็นนั้นไปพิจารณาและหาทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนในเทอมต่อไป</p>
		<p>๘. โรงเรียนประถมศึกษาควรเพาะปลูกนิสัยให้นักเรียนรักการอ่านและมีระเบียบวินัยดี อันเป็นพื้นฐานที่จะไม่สร้างควมหนักใจให้แก่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา</p>

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔	การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน	
๑.	การเก็บรักษาอุปกรณ์ควรให้หยิบ ง่าย ไขคล่อง เพื่อสะดวกแก่การ นำไปใช้ของครู	๑. ควรจัดให้มีอุปกรณ์การสอนอย่าง เพียงพอ
๒.	ถ้าหากอาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้ ประสานงานระหว่างครูสังคม ศึกษากับครูศิลปใดก็จะเป็นการดี เพราะครูใหญ่มีอำนาจขอเงิน เดือนขึ้นเงินเดือนให้หัวหน้าสายวิชา ทำเองก็ไม่ได้ผล	๒. ควรมีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดของโรงเรียน โดยเฉพาะ
๓.	ห้องสมุดควรมีวิธีการชักจูงใหญ่อาบ สนใจในเหตุการณ์ปัจจุบันให้มากขึ้น โดยให้ครูในสายวิชาสังคมศึกษา เข้าไปมีส่วนร่วมควบ	๓. ควรมีห้องวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกในเวลาสอน
๔.	โรงเรียนควรมีห้องสังคมศึกษา โดยเฉพาะเพื่อให้บริการแก่ครูใน คานนี้โดยตรง	๔. ควรมีห้องเก็บอุปกรณ์การสอนเฉพาะ วิชานี้
๕.	ครูสังคมศึกษาควรมีนิสัยและศิลป์ ในการผลิตอุปกรณ์ที่จะช่วยประหยัด เงินโรงเรียนได้อย่างดี และควร	๕. ควรมอบหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ จัดอุปกรณ์ให้ครูคนใดคนหนึ่งโดย เฉพาะ เพื่อความเป็นระเบียบ

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
	จะต้องมีส่วนช่วยในการระมัด	
	ระวังซ่อมแซมอุปกรณ์ด้วย	
๖.	ควรจัดให้มีการอบรมครูให้เข้าใจถึง ถึงความสำคัญของอุปกรณ์การสอน	๖. ควรพยายามซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุด
๗.	กรมวิชาการควรส่งเสริมหรือจัด ให้มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น ใช้ให้พอเพียง	
๘.	อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาควรมีให้ มากที่สุด เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ เทป ฟิล์มสตริป เป็นต้น	
๙.	ห้องสังคมศึกษาไม่ควรใช้เป็น ห้องเรียนทุกชั่วโมง เพื่อว่าเมื่อครู คนใดจะใช้อุปกรณ์จะได้มีเวลาเขา ไปเลือกหยิบโดยมีตองเกรงใจครูที่ กำลังสอนอยู่	
๑๐.	ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน ระหว่างครูในสาย เพื่อร่วมมือ ช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ รวม ทั้งเพื่อช่วยกันทำอุปกรณ์การสอน ด้วย	

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๕	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	
๑.	ตำราเรียนโดยเฉพาะของกรม วิชาการมีขอบเขตกว้างมาก ควรจะ ตรวจทานให้ถูกต้องเสียก่อนที่จะ พิมพ์ออกจำหน่าย มิฉะนั้นจะทำให้ ครูขาดความเชื่อถือเป็นอย่างมาก บางวิชาจำเป็นต้องเลิกใช้	๑. ห้องสมุดควรมีหนังสือให้มากพอที่ นักเรียนจะค้นคว้าได้อย่างกว้าง ขวาง
๒.	บรรณารักษ์ไม่ควรต้องสอนหนังสือ ด้วยเพื่อจะให้มีเวลาช่วยเหลือ นักเรียนได้เต็มที่	๒. การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ควรหาอุปกรณ์มาประกอบการสอน เช่น เอกสาร รูปภาพ ขาวต่าง ๆ และถ้ามีห้องวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ และมีอุปกรณ์พร้อมก็จะช่วยให้การ เรียนการสอนนี้ได้ผลดียิ่งขึ้น
๓.	ควรจัดให้มีห้องสำหรับแสดง นิทรรศการเกี่ยวกับวิชาสังคม ศึกษาโดยเฉพาะ	๓. ควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ บ้างเป็นครั้งคราวเพื่อจะได้เห็นของ จริง
		๔. ควรจัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษาขึ้น เพื่อ นักเรียนจะได้ริเริ่มผลงาน

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
 วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
		๕. กรมวิชาการควรปรับปรุงแก้ไข ข้อความในหนังสืออ่านประกอบวิชา ประวัติศาสตร์ให้ถูกต้องตรงกับ หนังสือแบบเรียน
๖	การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	
	๑. ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับ เทคนิคและวิธีการออกข้อสอบแบบ ต่าง ๆ	๑. ควรจัดให้มีการอบรมแนะนำครู เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง ในการจัดและประเมินผลการเรียน ของนักเรียน
	๒. ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับพิมพ์ข้อสอบ โดยเฉพาะ โรงเรียนมีครูธุรการ ก็ใช้ไม่ได้ เพราะมีงานอื่นมากอยู่ แล้ว ส่วนมากหัวหน้าสายวิชาจำ เป็นต้องทำเอง	๒. ควรมีกรรมการตรวจสอบที่ครูออก แต่ละครั้ง เพื่อความถูกต้องเหมาะสม
	๓. ควรกำหนดวิธีการเก็บคะแนนไว้ ให้แน่นอน และมีหลักเกณฑ์	๓. การออกข้อสอบควรให้ใครมาตรวจ
	๔. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นชนิด นำมาใช้ได้เลย เพราะครูส่วนใหญ่ ยึดหลักสูตร	

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๕.	<p>น่าจะจัดให้มีสมุดสำหรับออกข้อสอบ โดยให้ครูในสายวิชาออกข้อสอบตามเนื้อหาที่สอนไปเป็นรายเดือน แม้ไม่มีการสอบก็ให้ออกล่วงหน้าไว้ หัวหน้าสายวิชาจะได้มีโอกาสพิจารณาข้อสอบนั้นว่าดีหรือไม่ และมีเวลาแก้ไข ถ้าสอบครั้งหนึ่งออกข้อสอบครั้งหนึ่ง หัวหน้าสายวิชาตรวจแยกยาก</p>	
๘.	<p>การติดตามและประเมินผลงานของครู</p>	
๑.	<p>การติดตามและประเมินผลงานของครูหัวหน้าสายวิชาควรวางโครงการหรือหลักการที่แน่นอน แล้วแจ้งให้ครูในสายวิชาได้ทราบ</p>	<p>๑. ควรแนะนำให้ครูได้รู้จักประเมินผล การปฏิบัติงานของตนเอง</p>
๒.	<p>ต้องอบรมครูในสายวิชาให้เข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการประเมินผลงานและให้พยายามปฏิบัติอย่างเคร่งครัดซึ่งก็คงยากที่จะทำได้</p>	<p>๒. ควรปรับปรุงฐานะของครูให้ดีขึ้นก่อนงานทุกอย่างก็จะดีขึ้นเอง</p>

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๓.	<p>ควรลดชั่วโมงสอนของครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษาลงบ้าง เช่นมัธยมศึกษา ตอนต้นอย่างมากควรสอนสัปดาห์ละ ๑๔ ชั่วโมง อย่างน้อย ๑๒ ชั่วโมง ครูมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมาก ควรสอนสัปดาห์ละ ๑๒ ชั่วโมง อย่างน้อย ๑๐ ชั่วโมง เป็นต้น</p>	
๔	<p>การติดต่อและงานด้านธุรการ</p>	
๑.	<p>โรงเรียนควรมีรถประจำโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่รับใช้ครูในการติดต่อ สื่อสารได้รวดเร็วยิ่งขึ้น</p>	<p>๑. โรงเรียนควรจะติดต่อกับสถาบัน สมาคมหรือองค์การต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์ทางด้านวิชาการ</p> <p>๒. โรงเรียนควรมีรถเพื่อความสะดวก ในการติดต่อ</p>
๕	<p>การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ</p>	
๑.	<p>ผู้บริหารควรจะพิจารณามอบหมาย งานให้แต่ละบุคคลตามความถนัด และความสนใจเพื่อเขาจะไ้มี ความรู้สึกระสับผลสำเร็จในการ ทำงาน มีกำลังใจที่จะทำงานให้ ได้ผลดียิ่งต่อไป</p>	<p>๑. ควรให้ครูที่สอนวิชานี้ได้มีโอกาสเข้า รับการอบรมเสมอ ๆ</p>

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
		๒. ควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงงานด้านวิชาการและควรส่งเสริมให้ครูแสดงความสามารถ ความถนัดในการทำงาน ๓. ควรวางโครงการสอนที่แน่นอนและประชุมชี้แจงไว้ล่วงหน้า ๔. หัวหน้าสายวิชาควร จะติดต่อกับฝ่ายบริหารอยู่เสมอ
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา ๑. กระทรวงศึกษาธิการหรือโรงเรียน ควรจัดให้มีบริการที่จะส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูบ้าง อาจจะจัดในรูปแบบการ เติมนางทัศนศึกษา หรือให้คำปรึกษาอภิปรายที่ถี่ ๆ ๒. ควรพยายามเน้นให้ครูสนใจในเหตุการณ์ปัจจุบันโดยการอ่าน ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ เป็นต้น ๓. ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาควร เป็นผู้รักการอ่าน	๑. ควรส่งเสริมให้ครูไปปฏิบัติงานเพิ่มเติมในสถาบันต่าง ๆ ๒. สถาบันฝึกหัดครู ควรจัดให้มีการสอนวิชาวิจัยศึกษาในหลักสูตรด้วย

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
 วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๔.	น่าจะลงหาสถิติว่า ครูสตรีอ่าน ข่าวการเมืองสักกี่เปอร์เซ็นต์	
๑๑.	การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน	
๑.	การสอนของนิสิตฝึกสอนจะมี ประสิทธิภาพคงอยู่ในความดูแล ของครูพี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด จึง ควรส่งเสริมให้ทั้ง ๒ ฝ่ายมีความ สัมพันธ์กันให้มากกว่าที่เป็นอยู่	๑. ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศนิสิตฝึกสอน ก่อนที่จะเข้าสอน เพื่อให้นิสิตจะใค้ เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นเมื่อ เข้าสอน และจะใคร่จุดมุ่งหมายของ โรงเรียนฝึกสอน
๒.	ครูประจำวิชาของขอพบเหลือ นิสิต ฝึกสอนในด้านการปกครองชั้นด้วย เพราะนิสิตฝึกสอนไม่กล้ารุนแรง กับเด็ก	๒. ยังไม่เคยรับนิสิตมาฝึกสอนที่โรงเรียน ควรจะได้จัดส่งนิสิตให้มา ฝึกสอนวิชา นี้บ้าง เพื่อจะได้ทราบวิธีการสอนแบบ ใหม่ ๆ ที่นิสิตนำมาใช้
		๓. อยากเสนอแนะสถาบันที่ส่งนิสิตไปฝึก สอนว่า ควรปลูกฝังนิสัยให้นิสิตมีความ รับผิดชอบมาก ๆ ให้มีความรู้สึกว่าเป็น เป็นครูคนหนึ่ง เมื่อเด็กกระทำผิดก็ ต้องอบรมโดยไม่เกรงว่าเด็กจะเกลียด ตน เพราะต่อไปภายหน้านิสิตจะต้อง เป็นครูจริง ๆ ไม่ใช่เป็นครูฝึกสอน ตลอดไป

ข้อคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้า
 สายวิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคม
 ศึกษาที่ไ้รวบรวมเป็นข้อ ๆ และนำมาเปรียบเทียบแล้วนี้ จะเห็นว่าในบางหัวข้อ ทั้ง
 สองฝ่ายมีความเห็นตรงกันอยู่บ้าง แต่อันคับที่ความสำคัญซึ่งถือตามจำนวนผู้ตอบอาจจะ
 แตกต่างกัน หรือบางทีก็ตรงกัน ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบเฉพาะหัวข้อที่
 มีความเห็นตรงกันเท่านั้น ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงานและการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ข้อคิดเห็นที่ตรงกัน	หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	
		อันดับที่ความสำคัญ	จำนวนขอทั้งหมด	อันดับที่ความสำคัญ	จำนวนขอทั้งหมด
๑	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน				
๑.	งานค่านนี้ส่วนใหญ่ฝ่ายบริหาร จัดทำ	๒	๖	๕	๖
๒.	งานค่านวิชาสังคมศึกษาเป็นงานหนักครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้กว้าง หันขอเหตุการณ์และต้องคบควาอยู่เสมอ	๕	๖	๔	๖
๒	งานค่านนี้พิเศษการสอน				
๑.	ครูต้องการ เป็นอิสระในการสอน ไม่ต้องการให้ไปแนะนำ	๔	๑๐	๓	๕
๓	การควบคุมดูแลการสอนของครู				
๑.	การสอนวิชาสังคมศึกษาสอนตามประมวลการสอนและหลักสูตร ของกระทรวงศึกษาธิการ	๑	๔	๑	๕
๒.	งานค่านนี้หัวหน้าสายวิชาทำได้ยาก เพราะครูทุกคนต่างก็คิดว่าทำได้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องควบคุมมากเกินไป	๕	๔	๖	๕

ตารางที่ ๑๘ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ ลักษณะของงานและการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคิดเห็นที่ตรงกัน	หัวหน้าสายวิชา สังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา	
		อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด	อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด
๔	การจัดบริการค่าน้ำสต็อกอุปกรณ์การสอน				
๑.	อุปกรณ์การสอนนับว่าจำเป็นมากที่สุด เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบท เรียนดียิ่งขึ้น	๑	๖	๑	๔
๕	การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน	๑	๖	๒	๖
๑.	การเรียนวิชาสังคมศึกษา ต้อง สนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่าน คนควรมีใจที่มีความรู้เฉพาะที่ครู สอนเท่านั้น				
๖	การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน				
๑.	หัวหน้าสายวิชาควรตรวจראהข้อ บกพร่องของข้อสอบใหญ่ก่อนที่ จะนำไปใช้เสมอ	๔	๔	๑	๓

ตารางที่ ๒๐ เปรียบเทียบความเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ตรงกัน	หัวหน้าสายวิชา สังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา	
		อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด	อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด
๒	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน				
๑.	งานค่านนี้ใครรับความสนใจและ ความร่วมมือจากครูในสายวิชาน้อย เกินไป	๗	๑๒	๒	๕
๓	การควบคุมดูแลการสอนของครู				
๑.	หัวหน้าสายวิชามีชั่วโมงสอนมากและ ยังมีงานพิเศษอีก โอกาสที่จะดูแลงาน ค่านนี้จึงน้อยมาก	๓	๑๐	๑	๔
๒.	ไม่มีสถานที่จัดห้องประจำวิชา เพราะ ต้องใช้เป็นห้องเรียน	๗	๑๐	๒	๔
๔	การจัดบริการค่านวัสดุอุปกรณ์การสอน				
๑.	โรงเรียนยังขาดอุปกรณ์การสอน	๕	๕	๕	๖
๒.	เงินที่จะนำมาจัดหาหรือซื้ออุปกรณ์ การสอนมีน้อย	๕	๕	๑	๖
๓.	ไม่มีห้องที่จะเก็บอุปกรณ์โดยเฉพาะ จึงยังจัดไม่เป็นระเบียบ	๕	๕	๓	๖

ตารางที่ ๒๐ เปรียบเทียบความเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
(ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ตรงกัน	หัวหน้าสายวิชา สังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา	
		อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด	อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด
๘	การติดตามและประเมินผลงานของครู				
๑.	ครูไม่มีใครมีเวลาประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประเมินผล รวมกัน	๔	๕	๑	๓
๘	การติดต่อและงานบ้านธุรการ				
๑.	หัวหน้าสายวิชาไม่ค่อยมีเวลาที่จะ ทำงานบ้าน นี้เพราะมีงานอื่น ๆ อีกมาก	๑	๓	๑	๒
๘	การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ				
๑.	เมื่อหัวหน้าสายวิชาแบ่งงานให้แก่ ครูในสายแล้ว ครูบางคนไม่ค่อย กัน สร้างความหนักใจให้แก่หัวหน้า สายวิชา	๒	๔	๑	๒
๑๐	การส่งเสริมความก้าวหน้าของครูในสาย วิชาสังคมศึกษา				
๑.	จำนวนครูมีน้อย ถ้าส่งครูไปศึกษาต่อ หรืออบรมก็จะขาดครูสอน	๓	๓	๒	๒

ตารางที่ ๒๑ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครู
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ข้อเสนอแนะที่ตรงกัน	หัวหน้าสายวิชา สังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา	
		อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด	อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด
๒	งานคานนี้แจ้งการสอน				
๑.	ระยะนิเทศาตเว็บบ ควรจัดให้มีการ อบรมครูในสายวิชาสังคมศึกษาบ้าง	๖	๑๑	๓	๕
๓	การควบคุมดูแลการสอนของครู				
๑.	ควรมีห้องเฉพาะของสายวิชาสังคม ศึกษาจะได้ทำงานร่วมกันได้สะดวก	๓	๕	๔	๔
๔	การจัดบริการคานวัสดุอุปกรณ์การ สอน				
๑.	ควรจัดให้มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น คองโงชอย่างพอเพียง	๗	๑๐	๑	๖
๒.	โรงเรียนควรมีห้องสังคมศึกษาโดย เฉพาะ	๔	๑๐	๓	๖
๕	การส่งเสริมการ เร็ยของนักเรียน				
๑.	ตำราเร็ยของกรมวิศาการยังมีขอ บกพรองมาก ควรปรับปรุงแก้ไขให้ ถูกต้อง	๑	๓	๕	๕

ตารางที่ ๒๑ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะที่ตรงกันของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาและครู
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา (ทอ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะที่ตรงกัน	หัวหน้าสาขาวิชา สังคมศึกษา		ครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา	
		อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด	อันดับ ที่ความ สำคัญ	จำนวน ขอ ทั้งหมด
๖	การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน				
๑.	ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับ เทคนิคและวิธีการออกข้อสอบแบบ ต่าง ๆ	๑	๕	๑	๓
๘	การติดต่อและงานคานาธุการ				
๑.	โรงเรียนควรมีรถเพื่อความสะดวก ในการติดต่อ	๑	๑	๒	๒